

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondelka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celoletni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Za zvezo z Nemčijo?

Joca Jovanovič, bivši jugoslovanski londonski poslanik, je že ob priliki Marinkovičevega zunanjepolitičnega ekspozija naglašal potrebo po zvezi z Nemčijo. Svoje misli je nato dal uredništvu raznih nemških listov na razpolago in te dni je v svojem listu ponovno nastopil za to idejo. Glavne njegove argumentacije bi bile naslednje: Nemčija je danes povsem nekaj drugega kot je bila pred vojno. Sicer se res bje borba med pruskim konservativizmom in demokracijo povojnega časa, a ni dvoma, da bo slednja zmaga. Medsebojni gospodarski, prometnopolitični in politični interesi med Jugoslavijo in Nemčijo bi se ravno z zvezo dopolnili. Trozveza med Rusijo, Nemčijo in Jugoslavijo pa bi sedanje stanje v Evropi le učvrstila.

Ce se naj spustimo v kritiko Jovanovičeve teze, se zdi potrebno ločiti realnost od muzike bodočnosti in ugotoviti: Jovanovič ima prav, ko trdi, da je Nemčija po vojni nekaj drugega kot Nemčija pod Viljemom. Kjer je tedaj odločevala sablja, sodeluje danes diplomacija. Koder je nekoč razel ozračje zibelj pruske krogle, gre danes nemška kulturna propaganda. Kjer se je nekoč sejalo sovraštvo in nadutost, se išče danes prijateljstvo, sklepajo razsodiščne in trgovske pogodbe. In kjer je nekoč odločeval šef generalnega štaba, Viljem in od njega imenovani kancler, odločuje danes parlament in v političnih strankah organiziran nemški narod!

Tudi je res, da so sporne točke med nami in Nemčijo takorekoč odpadle. Vprašanje koroskih Slovencev oziroma njihovega ozemlja bi postalo aktualno tedaj, ko bo na diplomatski mizi vprašanje priključitve z Avstrijo de iure. Toda to je stvar bodočnosti. Mimo tega moramo priznati, da ima naše berlinsko poslaništvo razmeroma prav prijateljsko razmerje z nemško vlado in o konfliktih ni govora. Reparacije naši državi v višini ca. 500 milijonov letnih dinarjev se plačujejo. Skratka: Le malo je poslaništev, katerih agende bi šle tako gladko izpod rok kot delo gospoda poslanka Balugdžića v Berlinu.

Jovanovič se dalje ne moti, če trdi, da išče Nemčija zveze z nami. Dejstvo je, da je tudi uradno nemško zunanje ministrstvo za to, da pripade Balkan balkanskim narodom, da se razmere v tem kotu definitivno uredi, da se naša država zbliža z Bolgarijo, da nastopi mir. Kjer je namreč mir, tam je tudi trgovina sigurnejša, tam se odpira polje nemških tendenc: Die deutsche Ware geht durch die Welt! Balkan pa je v svoji svežosti in bodoči kupni moči prebivalstva po mnenju Nemcev pravi Eldorado njihovega kupčevanja in dežela, ki je zanjo v tem oziru neprimerno večje vrednosti kot Italija. Zato je šla n. pr. vkljub predvidevni težkočam jugosl.-nemška trgovinska pogodba gladko izpod rok; zato je ob pomladanskem in jesenskem konfliktu z Italijo bilo nemško javno mnenje na naši strani; zato je italijanska ponudba na zvezo z Nemčijo bila hladno sprejeta in odbita. Zato smo tudi mi lahko prijatelji z Nemčijo, ker prijateljstvo odkoderkoli ni nikomur odveč.

Kljub vsemu temu nam realna zunanja politika veleva naslednje obzire: Mala antanta je politično dejstvo, je naša last. Sicer imajo njene države razen v madjarski irendenti proste roke, vendar pa je načelna sprememba zunanje politike ene izmed treh držav brez predhodnega sporazuma z drugo toliko kot podminiranje te politične tvorbe. Mala antanta gravitira dalje na Pariz in uživa Briandovo podporo. To je torej eno.

Drugo je Pariz sam na sebi. Z njim smo v najtesnejši zvezi s poslednjo pogodbo. Skoraj bi rekli: Enc! Postopoma s francosko-nemškim bo šlo v tej liniji tudi jugoslovansko-nemško zbliževanje in sedaj, ko smo zaplaval v čisto francosko politiko, tudi naše zbliževanje z Rusijo, kar je zopet problem male antante.

Ce pa g. Jovanovič misli na bodočo kontinentalno zvezo Francije, Nemčije in Rusije, ki naj bi predstavljala eno največjih dosedanjih političnih zvez in na kateri se po zatrdilu diplomatstva tudi dela, potem je tu govor o muziki bodočnosti, ki pa ima za enkrat še toliko trnja in ovir, da ne pride preko teoretičnih možnosti. Mimo vsega tega pa je gotovo: Jovanovič kot opozicionalec je nekaj drugega kot Marinkovič v lastnosti zunanjeje ministra. Če bi pa bil g. Jovanovič sedaj zunanji minister, bi delal v danem položaju in v interesu države to, kar Marinkovič. In ta linija ostane za nas brez dvoma tudi za daljšo bodočnost v zunanji politiki merodajna.

Vlada hoče, da dobe sodniki povišane plače že s prvim aprilom.

r Belgrad, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Finančni minister dr. Spaho in pravosodni minister Subotić sta imela danes dolg sestanek, na katerem sta razpravljala o vprašanju ureditve sodniških plač na podlagi sklepa vlade. Ministrski svet je namreč na snočni sej sklenil, da mora finančni minister najprej proučiti finančni efekt povišanja plač sodnikom, nakar se bodo tozadavne odredbe predložile sekciji zakonodajnega odbora, da jih sprejme v zakon o sodnikih, katerega je sekcija v celoti sprejela razen odredb, ki govore o plačah. Povišanje plač bo v skupni vsoti znašalo približno 15.000.000 Din. Finančnemu ministru se

je naložilo, da najde tozadavno kritje. Na današnjem sestanku je prišlo ko konkretnega sporazuma med obema ministroma, ki bosta na prihodnji vladni seji o tem poročala. Po sklepu vlade se bodo tozadavne odredbe predložile sekciji zakonodajnega odbora že 10. januarja, ko se bo ta sekcija ponovno sestala, tako da je pričakovati, da bodo tozadavne odredbe stopile v veljavo z novim proračunom 1. aprila, če ne bo opozicija delala obstrukcije, kakor je to delala doslej. Posebno seljačko-demokratski poslanci so na ta način poskušali preprečiti sprejetje tega in drugih zakonov še pred proračunom.

Romunski poslanik Emandi premeščen v Prago.

Izprememba v romunski diplomaciji. — Velik naš prijatelj odhaja iz Belgrada. — Nikolaj Filodori novi poslanik Romunije v Belgradu. — Manifestacija stalnosti in iskrenosti v Mali Antanti.

r Belgrad, 28. dec. (Tel. »Slov.«) V romunski diplomatski službi so se izvršile velike spremembe. Med drugim so se zamenjali romunski poslaniki v Berlinu, Pragi, Bernu in Belgradu. Dosedanji poslanik Emandi je premeščen iz Belgrada v Prago. Na njegovo mesto pride dosedanji poslanik v Pragi Nikolaj Filodori. Ta poslednja sprememba je izzvala živahne komentarje. Misli se, da je hotela sedanja romunska vlada s to premeščitvijo posebno manifestirati svojo odločno voljo, vztrajnosti pri dosedanjih smernicah zunanje politike, ki je obeležena v Mali antanti. Medsebojna izmenjava mest obeh poslanikov v prestolnicah držav Male antante naj bi služila predvsem za poglobitev pristrčnih zavezniških stikov med prijateljskimi državami.

G. Teodor Emandi je bil kot poslanik Romunije na našem dvoru od l. 1920. V tej dobi je igral vidno vlogo pri vseh zunanjepolitičnih kombinacijah. Sodeloval v najodličnejših trenutkih, ki so za daljšo dobo odredili temeljne smernice naše zunanje politike. Najvažnejša v tem njegovem delovanju sta ustanovitve Male antante pod pokojnim Take Jonescu l. 1921. in kraljeva poroka.

G. Emandi ni izšel iz diplomatske šole. Popreje je bil politik. Pred svojim imenovanjem za poslanika je bil dolgo dobo poslanec stranke Take Jonescu. Ob izbruhu svetovne vojne je bil predsednik skupščine, ki je sprejela vojno napoved centralnim velesilam. Kot prijatelj in zaupnik pokojnega Take Jonesca, velikega državnika romunskega, in velik znaec pokojnega Bratianu je pri nas vedno predstavljal zunanjepolitične ideje teh dveh velikih državnikov: prijateljstvo z Jugoslavijo in močne zveze med sosednimi balkanskimi državami, da bi se s tem povsem izoliral vpliv in vmešavanje velesil v naše in naše sosedske medsebojne razmere.

G. Emandi je bil navdušen in iskren prijatelj Slovencev in Slovencev. Vsako leto je na Bledu preživel dva do tri mesece. S svo-

jim izredno ljubeznivim nastopom si je pri nas pridobil številne prijatelje. V razgovoru, ne samo s Slovenci, marveč v vsaki družbi, je vedno z največjim navdušenjem pripovedoval o vtisih iz lepe Slovenije. V osebnem občevanju je bil izredno takten in fin. Ni se čuditi, če je v vseh krogih užival velike simpatije.

Z njegovo premeščitvijo zgubimo velikega prijatelja naše države in našega naroda. Tolaži nas dejstvo, da odhaja v Prago, med naše severne slovanske brate, v tretjo prestolico držav Male antante, kjer bo lahko v vsakem oziru nadaljeval z delom za blagor in procvit narodov in držav Male antante.

Novi romunski poslanik na našem dvoru g. Nikolaj Filodori je bil sedaj dve leti poslanik v Pragi. Preje je bil pomočnik bivšega zunanega in sedanjega notranjega ministra Duce. Tudi on je doslej aktivno sodeloval v vseh najvažnejših fazah razvoja Male antante. Tekom svojega delovanja v Pragi si je posebno pridobil znatne zasluge v vseh raznih težavah, ki jih nasprotiki Male antante neprestano razvijajo in ustvarjajo. V svojem delovanju je vedno pokazal izredne sposobnosti, ki potrjujejo sloves, ki ga uživa v domovini: Sprada med najbolj renomirane romunske diplomate. G. Filodori odlikuje njegov nastop. Posebno rad občuje s častniki, katerim je bil posebno ob konferencah zunanjih ministrov držav Male antante vedno dobro razpoloženi prijatelj. Prepričani smo, da bo znal svojo sposobnost uveljaviti tudi na svojem novem položaju.

r Belgrad, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister je danes sprejel več tujih poslanikov, med njimi poljskega poslanika Okenskogga v zvezi z raznimi tekočimi posli, ki so na dnevnem redu in pa francoskega poslanika Darda ter romunskega poslanika Emandija. Emandi ga je pri tej priliki obvestil o spremembah v romunski diplomatski službi in o svoji premešitvi. Zunanji minister Marinkovič se mu je pri tej priliki zahvalil za njegovo iskreno in lojalno sodelovanje pri vseh akcijah.

Trockii naj vztraja brez kompromisov.

Nova komunistična stranka na vidiku. — Zakaj se je ustrelil Joffe. Dalekosežne spremembe v političnih in diplomatskih mestih. — Stalin hoče imeti svoje privržence povsod.

(Telefonsko poročilo »Slovenčevega« dopisnika.)

v Moskva, 28. dec. Petnajsti kongres komunistične stranke sovjetske unije bo imel važne posledice pri izpremembah v ruskih državnih uradih. Dosedanji poslanik v Rimu Kamenev je bil izključen iz stranke in bo zato v kratkem odpoklican s svojega mesta. Kot njegov naslednik kandidira že dalj časa dosedanji komisar za prosveto Lunačarski. Imenovanje se bo izvršilo te dni. Lunačarski je v Ženevi pri razorožitvenih razpravah stopil v stike z mednarodnimi diplomatskimi krogi in pripravljaval svojo misijo v Rim. Kot njegov naslednik v komisarijatu za prosveto se omenja predsednik GPU Mendžinski. Pri volitvah na koncu kongresa je bil prvikrat delegiran v vodilno korporacijo, t. j. centralni komite komunistične stranke. Na drugi strani pa se zdi,

da ni popolnoma energično s sredstvi politične policije vodil borbo proti opoziciji, kakor so to želele vodilne osebnosti. Smatra se torej, da bo vodstvo GPU poverjeno kaki osebnosti iz ožje Stalinove okolice. Trgovinski komisarijat prevzame Sokolnikov.

v Berlin, 28. dec. Glavno glasilo socialno demokratske stranke »Vorwärts« javlja iz Charkova, da je v ruski opoziciji nastala nova ekstremna skupina pod imenom »Skupina demokratske centralizacije«. Od Trockijeve opozicije se loči po tem, da se neizprosnoma bojuje za ustanovitev nove stranke. Vodja te nove skupine naj bi bil Saprionov. V Moskvi je nova stranka imela prvo konferenco, katera je bila tajna in katere so se udeležili zastopniki od povsod.

G. Emandi.

v Pariz, 28. dec. Glasilo sovjetsko-ruske opozicije »Bulletin communiste« objavlja poslovlino pismo samomorilca in bivšega poslanka Joffeja na Trockija. V tem pismu razjasnjuje Joffe svojemu prijatelju Trockiju vzroke samomora in našteva različne bolezni. Zdravstvena komisija mu je svetovala, naj gre, če hoče okrevati, v inozemstvo. Toda vsi poskusi so bili zaman. Izvršilni odbor stranke mu je sicer dovolil 1000 dolarjev za zdravljenje, toda ta znesek bi zadostoval kvečjemu za zdravljenje doma, ne pa v tujini. Joffe spominja Trockija, da je svoje veliko premoženje žrtvoval stranki, sedaj pa to razočaranje. Ko je bil Trocki izključen iz stranke, je sklenil tudi Joffe, da se kot bojevnik umakne. Joffe garantira Trockiju, da se bo izvršil v stranki preokret njemu v prid. Sam Lenin je l. 1905. priznal Trockijevo stališče kot pravilno. Trocki naj vztraja brez kompromisov. Če pa pride enkrat do moči, naj se spomni njegove osrčotele družine.

v Moskva, 28. dec. Državni proračun za l. 1928. znaša 5.917.000.000 rubljev. Dohodki iz vseh vrst davkov so proračunani na 2743 milijonov rubljev, dohodki železnice pa na 2643 mil. rubljev, pošte in brzojava pa 1864 mil. rubljev. Največ izdatkov znaša podpora gospodarskega komisarijata za industrijo, in sicer 586 mil. rubljev, dočim za poljedelstvo 170 mil. rubljev.

Kongres demokratske stranke bo odobril sedanjo koalicijo.

r Belgrad, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Demokratski politiki se pripravljajo na kongres svoje stranke, ki se bo vršil 15. in 16. januarja, kakor smo že poročali. Na ta kongres stavi opozicija največje nade, ker misli, da bodo delegati demokratske stranke pri tej priliki storili sklep, ki bi šel za tem, da se prekine s sedanjo koalicijo. Iz razgovorov z najodličnejšimi demokrati je jasno, da so vse te kombinacije opozicije ranotako ničeve, kakor vse druge dosedanje. Demokratski prvaki so v gotovi meri v težavnem položaju, ker morajo deliti odgovornost z radikalno stranko. Jasno pa je, da bi bili še v težavnem položaju, če bi morali to odgovornost deliti s Pribeževcem in Radičem. Ni ga treznega politika, ki bi hotel zamenjati današnji položaj z nesigurnim položajem, v katerega bi gotovo zašel, če bi se naslonil na Stjepana Radiča.

Proslava 100 letnice Srbske Matice.

r Novi Sad, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Danes so se pričele svečanosti ob priliki 100 letnice Srbske matice. K proslavam je prišlo okrog 1000 delegatov iz cele države in tudi iz inozemstva. Posebno številno so delegati iz Češkoslovaške. Dopoldne se je vršila žalna služba božja za umrliimi dobrotniki Srbske matice. Za jutri se pričakuje prihod kralja in prosvetnega ministra Koste Kumandija. Na proslavi so zastopana skoro vsa slovenska prosvetna društva.

Problem je delikaten, a rešitev je mogoča.

v Pariz, 28. dec. (Tel. »Slov.«) »Temps« poroča o poslednjem sestanku med Marinkovičem in Bodrerom in pravi, da ni treba smatrati, da bi bil sporazum med Jugoslavijo in Italijo nemogoč. Naravno je, da je Italija zainteresirana v Albaniji zaradi svojega položaja na Jadranu. Istotako je gotovo, da je za Jugoslavijo velike važnosti, če se varuje neodvisnost Albanije. Problem je delikaten, vendar se lahko najde primerna rešitev.

Občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo

Včeraj dopoldne ob 11 se je vršil v veliki uniojski dvorani redni občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo. Veliko zanimanje, ki vlada med našim kmečkim ljudstvom za to našo najstarejšo družbo, je dokazovalo veliko število delegatov — okoli 300 — iz vseh krajev Slovenije. Ljubljanskega velikega župana je zastopal kmetijski referent inž. Černe, mariborskega pa inž. Zidanšek. Ljubljansko oblastno skupščino je zastopal oblastni odbornik prof. Jarc, mariborsko pa oblastni odbornik Alojzij Supančič.

Občni zbor je otvoril predsednik g. Ivo Sanein, ki je uvodoma predlagal pozdravno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru, kar je sprejel občni zbor z burnim aplavzom. Nato se je predsednik spomnil z lepimi besedami umrlih članov družbe, med drugimi tudi prof. Ivana Franketa.

V poročilu je predsednik omenjal prijateljski pakt naše države s Francijo, kar bo zelo koristno vplivalo na naš gospodarski razvoj. Grajal pa je, da se pri trgovinskih pogajanjih s Francijo ni dovolj pazilo na interese naših vinogradnikov, pri trgovinskih pogajanjih z Avstrijo pa na interese živinorejcev. Predsednik je nato načel tudi vprašanje izenačenja davkov in izrazil zahtevo, da se sprejme za vso državo enoten zakon o direktnih davkih.

Med splošnim navdušenjem in ob viharjem odobravanju je občni zbor sprejel nato resolucijo, ki protestira proti vsaki nameri okrnitve slovenske univerze.

Občni zbor je nadalje protestiral proti prenosu višje poljedelske in gozdarske šole iz Zagreba v Beograd, proti ukinjenju veterinarske fakultete v Zagrebu in proti nameri ukinutvi srednje šole za kmetijstvo v Mariboru.

Tajniško poročilo je podal nato inž. L. a. h. Izvajal je med drugim:

Leta 1926 se je intenzivno vršilo delo za reorganizacijo družbe ter za poživitev družbe. Gospodarska kriza, ki je v tem letu zajela naše kmetijstvo, je zahtevala od kmetovalcev precejšnjo naporno, da jim jo je bilo prenesti brez velikih izgub.

Kmetijska šola je v razdobju leta 1926 skrbela mnogo za kmetijskih potovalnih pouk in kmetijske tečaje. Kmetijskih predavanj pri podružnicah je bilo 52. Dalje poroča tajnik o družbinem glasilu »Kmetovalcu«, o njenem

delu pri razvoju kmetijske književnosti in o kmetijsko-poučni razstavi na ljubljanskem velesejnu. Družba je mnogo prispevala pri izboljšanju kmetijske produkcije potom umetnih gnojil, modernih plugov, poljedelskih strojev, sadjereje itd. Družba je prejela od poljedelskega ministrstva in velikega župana ljubljanske oblasti skupno 254.300 Din podpore, sama pa je dala raznih podpor v znesku 12.300 Din. Iz zapisnikov blagovnega prometa je razvidno, da je družba leta 1926 postregla 10.560 strankam. Mnogo blaga je znašala 220 vagonov, njegova vrednost pa 7.532.000 Din. Dalje je družbin promet znašal 581 raznih kmetijskih strojev ter 5496 kosov različnega kmetijskega orodja.

Občni zbor je nato sprejel izčrpno tajniško poročilo z odobravanjem na znanje.

Sledila je ratka debata, pri kateri se je načelo vprašanje razširitve družbinega glasila »Kmetovalca« in o njegovi spojitvi s »Sadjarjem« in s »Čebelarjem«.

Sporazumne dopolnilne volitve.

Med obema glavnima skupinama v odboru, SLS in SKS, je prišlo do sporazuma, na podlagi katerega so se vršile vse nadomestne volitve soglasno. Letos je potekla funkcijska doba: podpredsedniku Evgenu Jarcu, 4 članom za bivšo Kranjsko: Francu Kočvarju, Antonu Medenu, Alfonzu Mencingerju in Alojziju Pavlinu; 1 članu za bivšo Štajersko, Alojziju Supančiču in 1 članu za bivšo Koroško, Ivanu Vrhnjaku.

Per acclamationem so bili izvoljeni: za podpredsednika prof. Evgen Jarc, za člane za bivšo Kranjsko: Alfonz Mencinger, Fr. Hočvar, Fran Trček in Josip Černe; za bivšo Štajersko: Alojzij Supančič in Ivan Vrhnjak ter za bivšo Koroško Ivan Hribnik.

Sledilo je nato poročilo glavnega odbora glede trošarine na alkoholne pijače. Sklenjeno je bilo, da se zahteva omejitev prevelikega obdavčenja konzuma alkoholnih pijač in da se izda primeren vinski zakon.

Občni zbor je nato sklenil protestirati proti členu 69 novega finančnega zakona, ki otežuje promet z nepremičninami v Sloveniji, dalje je bil sprejet predlog glede zaščite naših vin pri trgovinskih pogajanjih s Francijo, Italijo in Grčijo. Sledilo je še več predlogov posameznih podružnic, nakar se je dve uri trajajoči občni zbor zaključil.

Kenda je odžupanoval.

Bled, 27. dec.

Na Slovenčev dopis o volitvah je prineslo Jutro jalo odgovor: »Bralcu v pojasnilo, volivcem v premišljanje in razsodbo.« Brali smo — premišljali in razsodili tako-le: »Jutro« je svoje čitatelje potegnilo. To je dokazala volitev župana v četrtek 22. decembra. Kenda je odžupanoval. Izvoljen je bil s 13 — recij in berij trinajstimi glasovi (moral se je pa še tudi sam voliti) g. dr. de Gleria proti 12 glasovom. Torej natančno, kakor je poročal Slovenec. Ko bi socialisti (katerih stranka je od 6 odbornikov pri prejšnjih volitvah padla sedaj na dva) iz znanih vzrokov ne bili potegnili z »naprednjaki«, ki se tako močno trkajo na prsi, bi bili le-ti ostali v manjšini. Dokazano je torej, da se je učeni gospod matematik zmotil, čeprav se je logaritme učil.

Tudi mu bomo kmalu dokazali, da je bilo občinsko gospodarstvo slabo in zavoženo. Dokažemo mu tudi lahko, da so klerikanci za napredek Bleda več naredili kakor »naprednjaki«, kajti elektrika, vodovod, zdraviliški dom, nova ubožnica, tržnica, bolnica in še razne naprave imajo Blejci klerikalcem — poudarjamo — le klerikalcem zahvaliti! In kaj bi bil Bled danes brez vodovoda in elektrike?!

Gospod »Jutro« dopisnik mora biti zelo mlad, da tega ne ve, ker vse te naprave niso še 15 let stare.

Vzoren uvodnik.

Ofenziva SLS na žepe... po zloglasnem gestu... SLS v svoji nestrpnosti in gospodarski želji... molzne krave SLS... SLS se je polakomnila bolnic... Strasti SLS po dispozicijskih fondih... finančna politika SLS je blaznost... upravna nezmožnost... površno in vihravo sestavljeni predlogi... davčnopolični vajenci... oblastni producenti davkov... Glavne nespameti... Ubiti je treba zbornico za TOI... pomočnika Jelatina... konventikel klerikalnih kimovcev... molzna krava... TOI je sramežljivo zardela... grd zločin zadnje kapljio krvi... davčna blaznost... Vse te finese beremo v enem samem uvodniku »Jutra«. Pa recite, da to ni list za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uspeh opozicije.

Kar sedanja vlada dobrega stori, to je »Jutra« uspeh opozicije. Največji tak uspeh so plače sodnikov. V vladni večini so bila namreč mnenja deljena. Eni so zagovarjali zahteve in želje sodnikov — med temi je bil tudi zastopnik SLS dr. Hodžar — drugi, ki jih je vodil sam minister za pravosodje, so pa nasprotovali zahtevi, da bi se plače regulirale že v samem zakonu o sodnikih. Prvo stališče je v vladni večini zmigalo in »Jutra« je kot glavno senzacijo priobčilo to dejstvo kot uspeh opozicije. Radi opozicije je torej

vladna večina nekaj sklenila. To je pač le za jutrova mogoča politična modrost. Jutrovec mora prebaviti še več. On mora verjeti, da je minister na seji ministrskega sveta poročal, da je kapituliral pred opozicijo. Takega ministra si lahko naslika samo obupan in lažnjiv esdeasar. Edini uspeh teh »uspehov« je, da vstvarijo v vsakem pametnem človeku živo potrebo, da »Jutra« več ne bere.

80 Indijancev utonilo.

v London, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Iz Chile se poroča o veliki nesreči, ki se je pripetila več čolnom, na katerih se je večja družba 80 Indijancev, mož, žena in otrok, vračala v svojo vas z neke veselice. Voditelji čolnov, ki so bili menda pijani, so izgubili oblast nad čolni, ki so se prevrnili, tako da so vsi ljudje utonili.

Lindbergh leti iz Mehike.

v New York, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Lindbergh je davi zapustil Mexico City. Prezident Calles se je poslovil od njega. Prav prirčno je bilo tudi slovo od ameriške kolonije in od domačega prebivalstva. Lindbergh nadaljuje svoj prijateljski polet v Guatemalo, kjer mu pripravljajo slovesen sprejem. Daljava znaša 675 milj, katero upa Lindbergh preleteti v šestih urah.

Miss Graysen definitivno izgubljena.

v New York, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Iskanje letala Miss Gaysonove je ostalo popolnoma brezuspešno. Zrakoplov »Los Angeles« se je v torek popoldne vrnil domov. Nekaj brzojavni uradnik trdi, da je prejel brezlično brzojavko od letala Dawn, ni pa gotovo, če ni bil zaveden v zmojo po kakem radio amaterju.

Za deževjem — mraz.

v Milan, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Na Rivieri je hud mraz in sneg uničil obširne kulture cvetic in zelenjave. Škode je več milijonov.

V Angliji pa 300 hiš pod vodo.

v London, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Ker je narasla reka Stour, je vsa okolica Canterburyja in Cambridgea pod vodo. Poplavljenih je 300 hiš in več kot tisoč ljudi je brez strehe.

V Trstu divja široko.

v Trst, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Več dni je trajal v Trstu široko. Zadnje noč pa je nastala silna burja, ki je v jutranjih urah dosegla hitrost nad 120 km. Ves promet v mestu je ustavljen. V pristanišču so se morale ladje zavarovati, da jih vihar ne odrtja. Na ozkotirnih železnicah v Istri je ustavljen ves promet. Brzojavne in telefonske zveze so deloma pokvarjene. Burja je vrgla ob tla več ljudi. Na posebno nevarnih točkah v mestu so napete vrti.

Božični nagovor sv. Očeta.

V svojem božičnem nagovoru na kardinalski kolegij je sv. Oče omenjal dogodke potekajočega leta ter je pri tem posebno navedel otvoritev muzeja za misijone in narodoznanstvo v Lateranu, ter evharistične kongrese v Bologni, Einsiedelnu in Lyonu ter napredek misijonskega delovanja v Belgiji, Nemčiji, Franciji, Poljski, Boliviji in Peru, dalje imenovanje prvega domačina škofa na Japonskem ter končno priprave za evharistični kongres v Avstraliji. Čuli pa so se, je nadaljeval, tudi kriki bolečine iz raznih delov sveta, tako v zadnjem času iz Mehike, Rusije in Kitajske, od koder so dosepele vesti o zelo žalostnih dogodkih, o takih barbarstvih brez primere, da je komaj mogoče verjeti, da se

ne bi vsi narodi dvignili proti temu z izrazni gnusa in obsodbe. Potem, ko je omenil, da že dolgo časa dobiva iz Francije zelo ljuba tolažila, v katerih se izraža udanost klera, se je papež dotaknil okolnosti, da nekatere skupine še nadalje pripisujejo sv. Stolicy politične namene, t. j. misli, od katerih niti ena ni prišla v zavest papeža. Končno je papež častital Italiji pred vsem radi stalnega napredka v verskem pouku, ki v krščanskem življenju vseh razredov prebivalstva rodi bogate sadove. Dasi se v Italiji opaža neka bojazen spricho obstoja gotovih katoliških krožkov, noče z ozirom na to opustiti optimizma, ki si ga hoče vedno ohraniti. Svoj nagovor je papež končal z apostolskim blagoslovom.

Poslanec, ki dementira predsednika.

v Bukarešt, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Poslanec narodnokrmetke stranke Lugosanu dementira izjave predsednika Mania, ki so izšle v »Petit Parisien«. Lugosanu je bil tolmač med Maniom in francoskimi novinarji v pogovoru, ki ni bil določen za javnost. Izjavil je, da se v odsotnosti Mania smatra dolžnega dementirati vse objavljene izjave o eventualnem priznanju princa Karla ali o proklamaciji republike po narodnokrmetki stranki.

Jorga pride v parlament.

v Bukarešt, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Narodnokrmetka stranka namerava kandidirati na izpraznjeno poslansko mesto v Izmailu v Besarabiji profesorja Jorga, ki bi s tem na novo vstopil v parlament.

Vse naj bi ostalo pri starem.

v Bukarešt, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Vlada kategorično dementira vse vesti o predstoječi izpremembi v sestavi regentskega sveta, ki baje že ima potrdilo kraljevske rodbine. Ravno tako dementira vlada vest o imenovanju generalisima romunske vojske. Te vesti so baje izšle iz okolice generala Avaresca.

Dawesov plan naj nadomesti drugi.

v New York, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Radi svojih dobrih zvez z Belo hišo poroča znani washingtonski zastopnik lista »Herald Tribune« o načrtu za rešitev reparacijskega problema in za konsolidacijo nemških reparacijskih obveznosti. V nekem članku se je glasilo za potrebno, da se Nemčiji pove, katere dele reparacijskega računa upajo aliiranci dobiti poplačane. Če se doseže sporazumljenje med Nemčijo in zaveznički o vsoti, bi se morale izvršiti ogromne finančne transakcije, da se doseže takojšnje plačilo po Nemčiji. Po financiranju in fundiranju takih plačil bi se morala izvršiti revizija onih vsot, za katere bi se Zedinjene države in njeni dolžniki sedaj zedinili. Z zboljšanjem mednarodnega finančnega položaja ter trgovinskih in političnih odnosov bi bila Amerika za žrtve, ki jih doprinese, odškodovana, ker bi se ustvarili tudi boljši pogoji za prodajo ameriškega blaga v inozemstvu. Francosko javno mnenje že pozdravlja fiksiranje nemških plačil. Doslej je Nemčija podala 33 milijard dolarskih bonov v treh razredih, od katerih se 20 milijard smatra za manj vredne. Od ostalih 13 milijard je ena skoro plačana.

Iz italijanske finančne politike.

v Milan, 28. dec. (Tel. »Slov.«) V izjavi stabilizacijskega dekreta je izpremenljivost novčanic v zlato in zlate valute omejena, ker dosedanje omejitve deviznih nakupov na po-

trebe importa, ki se dajo dokazati, ostanejo v veljavi.

v Milan, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Indeks italijanskih cen v veletrgovini izkazuje padec za 21 odstotkov napram lanskemu letu in 40 odstotkov napram najvišjim kurzum poletj 1926.

Grško-nemška trgovinska pogajanja pred zaključkom.

v Atene, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister Mihalokopoulos je izjavil, da hoče v petek dokončati grško-nemška trgovinska pogajanja. Sedaj se zatrjuje, da se bo Grška odrekla členu 18 versajske mirovne pogodbe, ki je bil dosedaj ovira za sklenitev pogodbe.

Grčija dobi posojilo v Londonu?

v London, 28. dec. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« poroča, da grški finančni minister Kafandaris danes zvečer dospe v London, da dokonča že začeta pogajanja za skorajšnjo izdajo novega grškega posojila šest in pol milijona funtov na londonskem njujorskem trgu. Pogoji posojila še niso znani.

Dodekanez dobi avtonomijo?

v Atene, 28. dec. (Tel. »Slov.«) »Ethnos« poroča iz Rima, da imajo v uradnih italijanskih krogih načrt priznati grškemu prebivalstvu Dodekaneza večji vpliv v lokalni upravi in morda tudi ustanovitev lokalnega parlamenta.

Poljski poslanik gre iz Litve.

v Varšava, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Poljski poslanik v Rigi Lukasiwicz, ki velja kot prvi povzročitelj polske intervencijske politike v Litvi in ki je iz Rige poskušal organizirati litvanske emigrante za boj proti Woldemarsovi diktaturi, je nastopil daljši dopust, s katerega se bo težko vrnil v doglednem času. Z dopustom Lukasiwicza je situacija za poljsko-litvanska pogajanja olajšana.

SOZALJE NASE VLADE RODBINI SAZONO

v Pariz, 28. dec. (Tel. »Slov.«) Naš poslanik v Parizu Spalajkovič je v imenu svojega kralja in v imenu svoje vlade izrazil sožalje rodbini pokojnega Sergija Sazonova, bivšega ruskega zunanjega ministra. V imenu svojega kralja in svoje vlade je na pokojnikov oder položil vence.

Ponarejevalnih afer še ne bo konec.

v Pariz, 28. dec. (Tel. »Slov.«) V zadnjih dneh je afera radi ponarejanja madjarskih vrednostnih papirjev nekako potihnila. Sedaj pa se je ogasil »Rumer«, ki ostro napada »Credit Lyonnais«. V obliki vprašanje, stavljenih preiskovalnemu sodniku, list jasno namiguje, da je malomarnost, s katero je »Credit Lyonnais« žigosal madjarske vrednostne papirje, postala preveč celjo reparacijski komisiji, tako da je temu zavodu dne 15. oktobra 1927 odvzela to pravico.

Poincare pripravlja govor za januar.

v Pariz, 28. dec. (Tel. »Slov.«) V privatnem razgovoru, katerega so se udeležili

Briand, Herriot, Paileve in Sarraux, je včeraj Poincare sporočil vsebino svojih izjav, s katerimi hoče meseca januarja otvoriti veliko debato o notranjem in zunanjepoličnem ter o finančnem programu vlade. Izid debate je z ozirom na predstoječe nove volitve pričakovati z velikim zanimanjem.

Žena pokojnega Tusarja se je ustrelila.

v Praga, 28. dec. (Tel. »Slov.«) V Brnu je danes prva ločena žena bivšega ministrskega predsednika in prvega češkoslovaškega poslanika na Dunaju Tusarja izvršila samoumor s tem, da se je ustrelila. Bila je stara 44 let. Vzrok samoumora je baje dolgotrajna neozdravljiva bolezen.

Čang-kaj-šek.

Žena v boju za kruh.

Kakor povsod, kamor seže stroj, bodisi neposredno ali posredno, imamo tudi pri nas na desettisoče žensk, ki so prisiljene, da si izven doma same služijo kruh.

Boj za kruh je za žensko dvakrat težak, ker je zanj dušno in telesno prešibka in ker je število dela iščočih žensk vedno znatno večje, nego je zanje prostih mest. Kapital to brezobzirno izkorišča in ženske plače so po vseh zasebnih službah in obratih znatno nižje nego moške. Povečini so ženske plače enake plačam mladostnih delavcev in vajencev, dasi žensko delo bistveno ni manj vredno nego moško. V nekaterih strokah je ženska vsled svoje spretnosti, ročnosti, natančnosti v malem sploh nenadomestljiva. Vrh tega ženska, v strahu za obstanek, povsodi skuša, da s pridnostjo in vestnostjo, z naporom vseh sil dopolni, kar ji je narava premalo dala. Seveda trpi pri tem škodo na zdravju in mnogo prej oslabi in opeša nego moški.

Na popolno odpravo ženskega dela v pridobitnih poklicih v doglednem času ni misliti. Prvič že enostavno zato ne, ker je na tisoče žensk odvisno edinole od svojega dela in bi brez lastnega zaslužka enostavno ne mogle živeti. Drugič manjka v naših malih domovih, kjer že ne jela, pa vsaj zadostnega dela za večje število ženskih družinskih članov; a delo ni samo dolžnost, nego tudi pravica. Tretjič na naše narodno gospodarstvo ženske de-

v Ljubljani) je bilo povprečno: 1923. l. 20.188, 1924. l. 21.679 in 1925. l. 22.186. Moških pa je bilo v istih letih zavarovanih: 53.711 odnosno 52.654 odnosno 50.822. Število zavarovanih žensk torej v teh letih redno narašča, moških pa pada.

Zanimive so številke, ki kažejo,

v katerih poklicih so zaposlene ženske.

Seznam zavarovank kaže, da je: nameščenk 1962, služkinj 5177, kuharic 1324, delavk 5526, dninaric 975, vrtnaric 1, žebjaric 49, žičaric 1, zlatark 17, fotografinj 2, črkoslikaric 31, pletilk (tekstilnih) 1091, vrvaric 3, tkalk 431, vezilj 26, barvaric 3, krznaric 1, knjigovezinj 3, žagaric 4, drvaric 7, košaric in pletaric 6, pekovic 7, slaščičaric 3, mesaric 2, mlekaric 4, krojačic 20, šivilj 803, modistinj 55, klobučaric 3, čevljaric 88, frizerk 13, dežnikaric 1, šteparic 49, v trgovini 833, natakaric 508, slikaric 4, zobotehnic 3, godbenic 7, babice 3.

Neopredeljenih delavk je po raznih strokah: v gospodarski in gospodinjstvi 206, keramični 238, kovinarski 550, za izdelovanje strojev 14, kemični 517, električni 54, stavbinski 80, grafični 179, tekstilni 1240, papirniški 580, usnjarski 158, lesni (industrija in obrt) 343, živilski 476, trgovski 191, transportni 19, kamnoseški 6 oblačilni 489, raznih 186.

Kateri kraji imajo največ delavk.

Zavarovanke OUZD so razdeljene po posameznih ekspoziaturah sledeče:

Ljubljana z okolišem 7503; Zagorje z okolišem 1213; Krško z okolišem 457; Jesenice z okolišem 654; Novo mesto 442; Kranj z okolišem 787; Kočevje z okolišem 263; Trzin 895; Logatec z okolišem 162; Kamnik z okolišem 654; Maribor z okolišem 4124; Murska Sobota z Dol Lendavo 341; Slovenjgradec 329; Ptuj 732; Konjice z okolišem 342; Šoštanj 313; Gornja Radgona 305; Celje z okolišem 2271.

Pri združenih bratovskih skladnicah v Sloveniji je zavarovanih 1244 žensk, pri Trgovskem in bolniškem podpornem društvu pa tudi par tisoč.

K vsem tem ženskam ki so zaposlene v pridobitnem delu, je treba prišteti še državne uradnice in učiteljice. Ako vpoštevamo, da je število zavarovanih žensk tudi v zadnjem letu znatno poskočilo — danes je n. pr. frizerskih pomočnic samo v Ljubljani 20, dočim jih navaja »Poročilo« za vso Slovenijo samo 13 — smemo računati, da znaša število žensk, ki si samostojno služijo kruh, znatno nad četrstisoč.

Povprečne ženske plače.

Sedaj pa si oglejmo povprečne žen. plače, na podlagi katerih so delavke in nameščenke

zavarovane. Zaradi primerjave bomo navedli tudi povpr. moške plače v dotičnih strokah.

Dnevno zaslužijo (v dinarjih): nameščenke 31.60 moški 38.—; služkinje 15.—; kuharice 15.30; kuharji 33.80; delavke 21.—; delavci 31.—; dninarice 26.—; moški 28.60; drvarke 28.50, drvarji 30.50; vrtnarice 15.40, moški 28.40; žebjarice 14.—, moški 35.40; žičarice 11.60, moški 35.90; zlatarke 30.20, moški 37.80; fotografije 20.40, moški 33.80; črkoslikarice 20.50, m. 25.70; pletilke (tekst.) 22.—, moški 30.—; vrvarke 29.—, m. 26.80; tkalke 23.—, m. 27.70; vezilje 21.—, m. 37.—; barvarice 22.20, m. 28.40; krznarke 24.—, m. 36.80; knjigovezinje 9.60, m. 42.50; žagarice 8.—, m. 27.70; košarice in pletarke 9.60, m. 28.10; pekovke 22.40, m. 33.10; slaščičarke 19.50, m. 31.—; mesarice 20.—, m. 27.90; mlekarice 14.—, m. 24.30; krojačice 18.40, m. 26.—; šivilje 19.40; modistinje 23.90; klobučarice 34.—, m. 30.60; čevljarke 18.40, m. 25.20; frizerke 30.—, moški 28.30; šteparice 20.90; v trgovini 26.—, m. 32.60; v gostilnah 19.60, m. 28.25; slikarice 34.55, m. 31.80; zobotehnice 25.60, m. 32.80; godbenice 42.—, m. 37.80.

Te plače so izračunane kot povprečne. Dejansko je večina plač višja; tako zaslužijo frizerke od 300—500 Din tedensko.

V industriji zaslužijo delavke

dnevno (v dinarjih): v premogovnikih 33.02, mladostni delavci 27.43; v drugih rudnikih 34.67, ml. del. 28.38; v svinčarnah (kjer ml. dostnih delavcev sploh ni) 18.75—40.43; v kovinski industriji pomožne delavke 24.50 do 44.50, pomož. delavci 33.— do 60.—, vajenci 24.50; v gradbeni industriji: pri zidarjih delavke 20.— do 26.—, vajenci 24.— do 36.—; v cementarnah delavke 20.— do 27.—, moški delavci 30.— do 42.50; v lesni industriji na velikih žagah ženske 16.— do 24.—, m. 28.— do 52.—; v papirniški industriji delavke 26.50 do 30.—, delavci 31.50 do 36.—; v usnjarski: pomožne delavke 18.— do 25.—, pom. delavci 30.— do 40.—, začetrnice 13.— do 18, začetrniki 27 do 30; v oblačilni industriji: likarice 25.—, vrezovalke 22.50 do 24.—, šivilje 15.— do 27.50, začetrnice 12.50 do 13.—, v tekstilni industriji: tkalci in tkalke 20.— do 36.—, v tiskarni ženske 16.— do 22.—, moški 28.— do 34.—, sukarice v akordu 18.90, kap-sarice v akordu 19.75; boljše so ženske plače v pletilnicah, kjer ni moške konkurence, namreč od 21.— do 56.—, povprečno 39.—; vendar so tudi tu moški, v kolikor prihajajo vpoštev (barvarji, skladiščniki, ključavničarji, hišniki) znatno boljše plačani nego ženske; v živilski industriji: dninarice 25.75, dninarji 36.65; v grafičnih in knjigoveških podjetjih je pomožno delavstvo v plačah popolnoma izenačeno in zasluži prvo leto 198 do 212 Din,

kasneje pa od 258 do 300 Din na teden; v tobačnih tovarnah zaslužijo delavke 27.90 do 29.16 delavci 31.14 do 32.58, razen tega dobe moški družinsko doklado; moški in ženske delavke plačujejo v OUZD tedensko 9.40 do 18.14 za soc. zavarovanje.

Značilne so plače po

hotelih in kavarnah,

kjer je uslužbenstvo, zlasti žensko, odvisno od napitnine. Mesečno zasluži pomož. žensko osebje 150, pom. m. osebje 400, oskrbnica 1000 Din, vsi imajo poleg tega oskrbo v hiši; plačilna natakarica v kavarni 100 Din brez hrane in stanovanja, v restavraciji 100 Din s hrano in stanovanjem; donašalka jedi v kavarni 450 Din brez hrane in stanovanja, v restavraciji 450 Din s hrano in stanovanjem; blagajničarka 400—800, kuharica I. 800 do 1500, kuharica II. 600 do 1000, sobarica I. in II. 100 Din — vse s hrano in stanovanjem.

V bankah

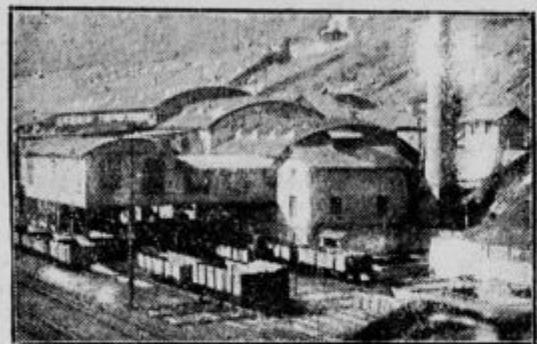
zaslužijo polni ženski uradniki letno 13.180 do 35.605 moški 14.980 do 46.000, oženjeni do 59.370 Din.

V odvetniških in notarskih pisarnah

zaslužijo strojepiske v Ljubljani 400 do 1200, v Mariboru 400 do 1500 Din mesečno.

V pisarnah trgovskih in industrijskih podjetij

zaslužijo praktikantke 400, praktikanti 500;

Separacija, kjer so delavke zaposlene pri pranju in izbiranju premoğa.

lovne sile pri produktivnem delu nujno potrebuje.

Kar pa se mora dati doseči in za čimer morala stremeti naša gospodarska in socialna politika, je, da se matere popolnoma ohranijo negi družine, drugič pa, da se žensko delo čim najbolj zaščiti proti izkoriščanju, žensko dušno in telesno zdravje pa obvaruje škode.

Treba je priznati, da je

naša socialna zakonodaja

v tem pogledu že veliko storila. Tako so delavke in nameščenke pod istimi pogoji kakor moški deležne socialnega zavarovanja. Za matere je še posebej poskrbljeno. Mnogo moremo pričakovati od naših

oblastnih samouprav,

ki bodo s preskrbo stanovanj — pri čemer bo treba ravno na samske delavke in nameščenke prav posebno misliti! — in s skrbjo za vzgojo in izobrazbo delavske mladine mnogo pripomogle k lepši, srečnejši bodočnosti našega delavskega števila.

Koliko morejo storiti

podjetja sama,

ako jih vodijo možje, ki se zavedajo socialnih dolžnosti, priča tržiška tkalnica, o kateri poročamo na drugem mestu.

Kaj pripovedujejo številke.

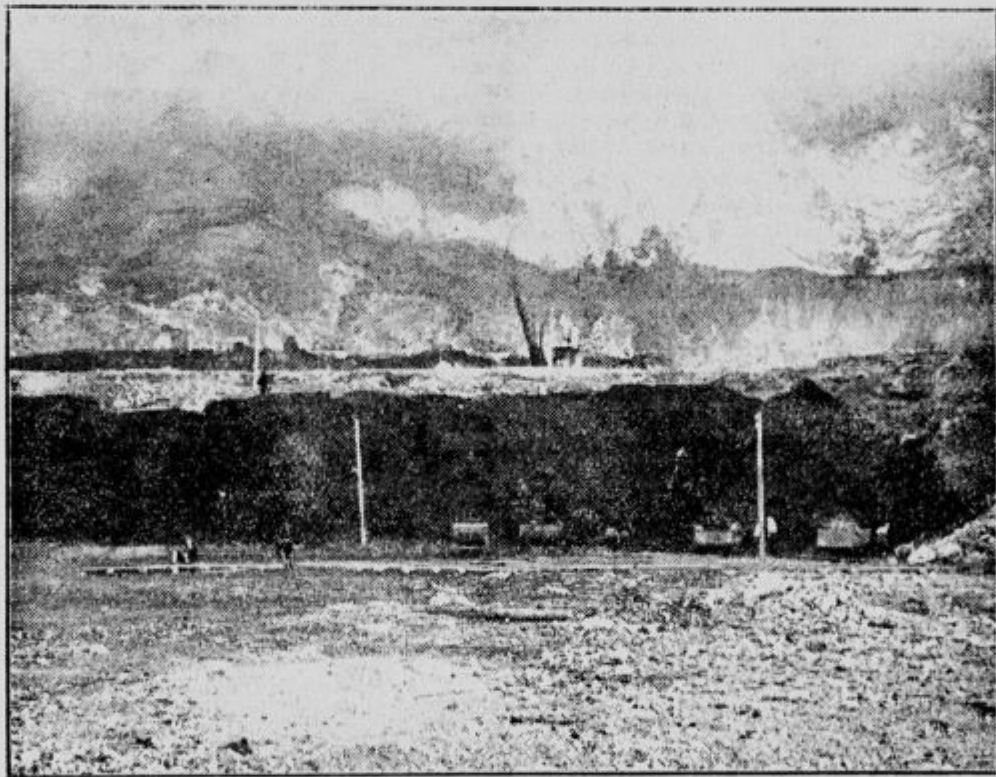
Koliko žensk je v Sloveniji zaposlenih v pridobitnih poklicih? Statistika pripoveduje (vse številke navajamo po »Poročilu Delavske zbornice za Slovenijo za l. 1925-1926.«):

V Sloveniji je 1.056.464 prebivalcev, od teh 503.645 moških in 552.812 žensk. Torej je žensk 49.164 več nego moških.

Od vsakih 1000 žensk je pridobitno zaposlenih: v poljedelski stroki 620, v trgovini 360, v industriji in obrti 310, v uradniških poklicih 150. Žensk, ki so brez pridobitnega posla, je nad 150.000.

Socialno-zavarovanih žensk

(pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev

Ženske pri nakladanju premoğa na dnevnem kopu Loberna.

Niko Putrih, Trbovlje:

Socialne razmere rudniške delavke.

Ni baš rožnato življenje naše delavke. Frikat na dan jo kliče sirena na delo, ki je večkrat enako delu moškega. Ruto zavezano na tilnik, na nogah težko podkovane čevlje, skromna, pa vendar nagazdana obleka, v rokavah zavojček z malico, take pridejo delavke v rudarsko čakalnico ali pa na vodensko zbirališče, od koder jih potegne rudniška lokomotiva, h kateri je pripetih šest vagončkov, na kolodvor, od koder gredo nato peš do separacije. Tu so zaposlene delavke pri pranju, izbiranju premoğa itd. ob borni plači 25 Din za osemurni šit. Kljub težkemu delu in majhni plači so navadno vesele in med delom rade prepevajo.

Pravo rudarsko delo opravljajo delavke na dnevnem kopu v Dobrni.

Delajo navadno v skupinah po dve ženski in en moški, ki nakopljejo in nalože dnevno po 40—60 vozičkov premoğa (14 vozičkov je en vagon). Pri tem so veseli, če »hmošov« (vo-

zičkov) ne manjka, kajti delo je akordno in delavki je prav, ako ob plači potegne čim več »boljševikov«. Ob najnapornejšem osemurnem akordnem delu zasluži 30—40 dinarjev. Dočim je na separaciji delo navadno pod streho, je delavka na dnevnem kopu izpostavljena vsem vremenom.

Dokler

trboveljski rudnik

tehnično ni bil tako izpopolnjen kakor danes, je bilo zaposlenih na vseh revirjih 700 do 800 delavk. Opravljale so večidel težka dela kakor moški: posebno porabne pa so bile zaradi večje gibčnosti pri vzpenjačah. Danes so, kakor rečeno, vsa ta dela odpadla in ženske so zaposlene le še

na separaciji in dnevnem kopu.

Lanska redukcija pri rudniku je globoko posegla v njih vrste; ostale so — po nekaki »milosti« rudnika — večinoma le še ženske z otroci in pa vdove Rudnik teži za tem, da bi delal brez žensk kakor večina drugih rudnikov. Računa se, da je danes tukaj do

500 brezposelnih deklet.

To so večinoma rudarske hčere. Problem je težak: v domači hiši ni posla, domače in-

dustrije ni, za nadaljnje šolanje starši nimajo denarja. Preje so ta dekleta dobila mesta kot služkinje in postranske pri uradniških in poduradniških družinah; danes zaradi nizkih plač skoro nikjer nimajo več služkinje. Prepustene same sebi v dušni in telesni bedi, se ta dekleta le prerada izgube in večinoma že pokvarjena odhajajo za kruhom v mesto.

Kakih socialnih naprav pri rudniku ni in da bi se rudnik brigal za vzgojo in izobrazbo rudarske ženske mladine, ni niti govora. Pač pa je več javnih knjižnic, katerih se pa delavke malo poslužujejo. Ravno tako se popolnoma odtegujejo društvom. Tako jim preostaja le še cesta.

Delavka pri rudniku je za slučaj bolezni, nesreč in tudi za starost zavarovana. Prišteva se v V. kategorijo rudniških delavcev ter plačuje za bolniško blagajno 20 Din, za penzijo pa 15 Din mesečno. Za slučaj nesreče plačuje zavarovalnino podjetje. V bolezni dobiva 13.33 Din dnevno, v slučaju poroda ima dva meseca pred in dva meseca po porodu po 15 Din na dan. Tekom pol leta dobiva še dojitilno premijo in za opremo rojenčka 280 Din. Sploh se sme reči, da je za ta slučaj za 10 mesecev oraskrbljena in stane nje preskrba

bolniško blagajno nekaj čez 3000 Din.

Največ delavk ima Dukič in drug, ki ima v zakupu dobrski dnevni kop. Število delavk znaša tu 241. Nato pride separacija s 124 in zunanji obrat s 33 delavkami. Po vseh drugih revirjih je zaposlenih 17 delavk, ki pa so večinoma postranske v pisarnah. V cementni tovarni je zaposlenih nekaj deklet pri izdelovanju papirnatih vrečic.

Usoda rudniške delavke je žalostna. Vsa nežnost in privlačnost, ki drugače odlikuje žensko, se pri težkem, utrudljivem delu izgubi. Krivica se ji godi tudi pri plači, ker je za isto delo slabše plačana nego moški. V tem boju za obstanek postane rudarska delavka robata in nepriljudna. Oropana solnce in vsega lepega, kar nudi življenje srečnejšim meščankam in kmeticam, kmalu ostari; vsa betežna postane v nadlego tujim ljudem.

Anton Vovk, kaplan:

Delavke v Trzinu.

Značaj delavskega kraja pokaže Trzin zlasti jutraj, opoldne in zvečer, ko se pričene, prekinja in končava delo v različnih to-

Dnevne novice

KOLENDAR.

Cetrtek, 29. decembra: Tomaž, Kalist, Trofin.

Dunajska vremenska napoved za 29. december: Temperatura bo še bolj padla, naprej oblačno, morda tudi sneg.

★ **Imenovanje.** Za pravega konzistorijalnega svetnika ljubljanske škofije je imenovan g. dr. Gregorij Rožman, profesor cerkvenega prava na teološki fakulteti v Ljubljani.

★ **Nameščen** je za kaplana pri Sv. Jakobu v Ljubljani g. dr. Marijan Dokler.

★ **Imenovanje.** Kralj je podpisal ukaz, s katerim se postavlja za vodjo poštnega oddelka poštnega ravnateljstva v Ljubljani g. Anton Vesenjaj, vodja splošnega oddelka istega ravnateljstva. Za inšpektorja zagrebškega poštnega ravnateljstva je imenovan Vladimir Kos.

★ **Jelisaveta Petrovičeva umrla.** Snoci je umrla gospa Jelisaveta Petrovičeva, soproga narodnega poslanca in bivšega ministra Nastasa Petroviča. Pokojnica je bila vzorna mati in izredno agilna delavka v raznih institucijah, predvsem pri Rdečem križu.

★ **Zgodovinski dnevi.** 29. decembra: 1911 je bil dr. Sum-yat-sen izvoljen za predsednika kitajske republike. — 1809 se je rodil angleški državnik W. E. Gladstone. — 1834 je umrl angleški nacionalni ekonom Th. R. Malthus. — 1890 je umrl francoski pisatelj O. Feuillet.

★ **Volitve v Gornji Radgoni.** Naš list je že prinesel poročilo o izidu občinskih volitev v trgu Gornja Radgona. Toda neinformiran čitatelj bi mogel iz tega poročila posneti, da se je bil volivni boj za naš trg radi občinskega bogastva. Res je občina bogata, ima pa tudi veliko dolga. Občina je zidala veliko občinsko palačo, ter se pri tem zadolžila skoraj za poldrug milijon dinarjev. Da bi občina začela bolje gospodariti in da bi ne ležala dalje v dolgov, zato se je bil ta luti boj, da smo od ca. 300 volivcev spravili na volišče 291. Od teh sta dobili koalirani SLS in Gospodarsko-obrtno-delavska stranka skupaj 157 glasov in 9 mandatov (prva 122 glasov in 7 mandatov, druga 35 glasov in 2 mandata). Napredna gospodarska stranka (v resnici SDS) 61 glasov in 4 mandate (četrtga po milosti ostanka), lista javnih nameščencev (v resnici filijalka SDS) 38 glasov in 2 mandata, ter neopredeljenec Rantigaj 15 glasov (pod kolonikom) in 1 mandat, ter Franc Korošec 20 glasov in 1 mandat. Združeni SLS in GODS imata tedaj v občinskem zastopu absolutno večino. Demokrati, ki so bili dosedaj vedno absolutni gospodarji, so sramotno poraženi in potisnjeni v opozicijo, če ne bodo hoteli pametno in trezno sodelovati z našo občinsko večino. Naš trg je bil pod Avstrijo izključno v nemško-nemškutarskih rokah in občina Gornja Radgona ni imela pred prevratom niti enega slovenskega občinskega odbornika. Pri prvih volitvah v Jugoslaviji si je priborila SLS v boju proti SDS 4 mandate, pri drugih že 6 in sedaj kar 9. Upamo, da bo novi občinski odbor gospodaril tako, da si bo pridobil zaupanje občanov in si tako tudi za bodoče zagotovil še močnejšo večino.

★ **Izid volitev v Murski Soboti.** Volivni boj se je v političnem in kulturnem središču

Slovenske krajine končal s sijajno zmago združene liste SLS in radikalov. Izid je sledeč: Benko (združena lista) 405 glasov (18 odbornikov, SLS 10), dr. Ščemen 92 (4), dr. Farkaš 55 (3, 2 odbornika sta pristaša SLS). Slovenska ljudska stranka je na izid lahko ponosna. Njena zmaga je nad vse pričakovanje velika in to je tem večjega pomena, ker je smatrala SDS Mursko Sobotu za svoje središče.

★ **Smrtna kosa.** V Sv. Bolfenku v Slov. goricah je 27. decembra umrla gospa Avgusta Kos, nadučiteljova soproga. — V Radomljah pri Kamniku je umrl g. Anton Ravnikar, posestnik in čevljarški mojster. — V Postojni je umrl g. Andrej Čuk, hišni posestnik.

★ **Okrajni zbor delegatov v Slovenski Bistrici.** V torek 27. decembra se je vršil v Sl. Bistrici okrajni zbor delegatov za sodni okraj Slovenska Bistrica. Udeležba je bila prav zadovoljiva. Na zboru so poročali: narodna poslanca gg. Vesenjaj in Falež, oblastna poslanca gg. dr. Schaubach in Sagaj, g. prof. Prijatelj in oblastni poslanec g. Ovcar. Zbor je soglasno odobril delo naših poslancev v narodni in oblastni skupščini in je izrekel vodstvu stranke zaupnico.

★ **Zadnje dni pred Novim letom** spomnite se trpečih in stradalajočih slepcev s kakršnimkoli darom. Milodare sprejema (v blagu ali denarju) Podporno društvo slepih v Ljubljani, Wolfova 12. Na željo pošljemo polnočno pod štev. 14.066.

★ **Mesto fakultetnega sekretarja** na juridični fakulteti v Ljubljani je razpisano v Uradnem listu št. 128 z dne 24. decembra. Kompetentni naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje na rektoratu univerze do dne 20. januarja 1928.

★ **Nov zobozdravnik v Brezicah.** Naselil se je v Brezice ob Savi dr. Niko Sever, specialist za zobne in ustne bolezni.

★ **Otvoritev brzojava in telefona pri pošti Ortnek.** 23. decembra je bila pri pošti Ortnek otvorjena brzojava in telefonska služba.

★ **Smrtna nesreča.** V torek se je peljal z vlakom, ki vozi iz Varaždina v Zagreb, 22 let stari Lenard Križmanič, doma iz vasi Marinci pri Pregradi. Križmanič je stal na stopnicah in se zelo nagibal ven. V tem hipu je vlak privozil do nekega mostu, ki ima na vsakem koncu zid. Križmanič je s tako silo zadel ob zid, da je padel na tla in obležal mrtev.

★ **Imejtelcem orožnih listov.** Po členu 18. pravilnika za izvrševanje zakona o posesti in nošenju orožja morajo lastniki že izdanih orožnih listov le-te do 15. januarja vsakega leta predložiti policijskemu oblastvu za podaljšanje. V ljubljanskem policijskem okolišu je to zadavne s kolekom 5 Din opremljene prošnje, katerim je prihožiti orožni list za leto 1927. in letna kolkovina, to je 50 Din od vsakega komada strelnega orožja, predložiti pri policijskem ravnateljstvu na Bleiweisovi cesti št. 22, I. nadstr., soba 8. Prošnje za podaljšanje orožnih listov o posesti orožja je predložiti posebej s predpisano skupno letno takso 20 Din. Lastniki orožja se opozarjajo še posebej, da izteče veljavnost orožnih listov 31. decembra vsakega leta in da se osebe, ki se zalotijo pri posesti orožja brez podaljšane orožne

Trgovcem in obrtnikom

je samo še danes in jutri dana prilika za naročila novoletnih voščil v »Slovincu«. Ne zamudite ugodne prilike, ker je priporočilo vaše tvrdke v »Slovincu« ravno ob novem letu

zagotovljen največji uspeh!

varnah in delavnicah. Od vseh strani se tedaj zgrinjajo množice delavnega ljudstva in v nemajhnem številu je zastopana ženska delavna roka. Iz šole v tovarno, to je marsikateri delavski deklici vstop v življenje. Pa tudi prijetnost družinskega življenja uživa navadno naša delavska mati, žena, hčerka, šele potem, ko je opravljeno delo pri tem ali onem stroju. Isti stroji brnijo pogosto materi in hčerki o resnosti in težavah življenja.

Največ ženskih moči služi v Trziču kruh v bombaževi predilnici in tkalnici. Tu je od 1055 delavcev 674 delavk. Delo je osemurno in akordno. V zadnjem času izpolnita v nekaterih oddelkih po dve partiji svoj delavni čas. Zasluzek od 20 do 35 Din dnevno. Starejše in skrbne delavke zaslužijo več, nesretnje manj. Priznati je treba, da je predilnica za stanovanj mnogo že naredila in se za to še tudi briga. Od 1055 delavcev ima 612 oseb predilniško stanovanje in poleg tega še 120 deklet lepo, skupno stanovanje v modernem »Dekliškem domu« (Glej sliko!) Če pomislimo, da hodi v predilnico tudi mnogo okoličanov in takih, ki bivajo pod lastno streho, moramo pač skrb predilnice za stanovanja pohvalno omenjati. Veliki naselbini »na Fabriki« in »v Preski« sta izključno za predilniško delavstvo. Imenitno socialno napravo »Dekliški dom« vodijo izborna čč. šolske sestre, ki znajo skrbeti za lep red, a tudi za potrebno dekliško izobrazbo in razvedrilo.

V Kozinovi tovarni za čevlje je zaposlenih žensk do 105, v Moline-jevi za lepenko do 60, v Mally-Demberger-jevi za čevlje do 25, v Jelenčevi za čevlje do 20. Tovarna Moline in Mally-Demberger nudi večini tudi stanovanja. Delavni čas povsod osemurni, dnevni zaslužek povsod okrog 25 Din. Da morajo biti vse delavke kateregakoli obrata vpisane v bolniško blagajno, je samo po sebi umevno.

Poleg delavk v tovarnah je v Trziču tudi še mnogo čevljarških prešivalk pri posameznih mojstrih, precej živilih in drugih. Gorenjska spozna tu Dolenjko in tudi Notranjkan ni naše mesto nepoznano.

Tržiška delavska je na splošno pridna in skrbna. Tudi skromno stanovanje zna ohraniti snažno in urejeno, kar posebno ugodno vpliva na zdravstvene razmere. Večina išče zatočišča v katoliških organizacijah in zagrizene nasprotnice so redke. Precej značajnosti in odločnosti pa potrebujejo zlasti dekleta, ki delajo v oddelkih tovarn, kamor prihajajo po delu tudi moški. — Skrb za žensko delavko je vsekakor tudi v Trziču važna!

Vsakokrat, ko pridete v dotiko s tujimi osebami, uporabljajte »kusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

ki Vas bodo najlažje obnavale pred nevarnostjo raznih okuženj.

Najprimernejše in najlepše novoletno darilo je srečka državne razredne loterije

Premijo Din 500.000.--

je zadela pri zadnjem žrebanju srečka, kupljena pri

Zadružni gospodarski banki d. d.,

ki jih ima v Ljubljani in pri podružnicah Bled, Kranj, Kočevje, Celje in Maribor še na razpolago.

Cene srečk: Cela 100 Din, polovica 50 Din in četrtinka 25 Din.

Vsaka srečka zadene!

lista, kaznujejo poleg zakona o posesti in nošenju orožja tudi po zakonu o taksah in pristojbinah. — Policijski ravnatelj: dr. Guštin s. r.

★ **Jadranska Straža priredi** 28. januarja veliko slavlje narodne noše. Odbor preskrbi nošo, proti majhni odškodnini, vsem, ki se pisмено javijo vsaj do 6. januarja glavnemu odboru Jadranske Straže v Ljubljani. Kdor se prej javi, bo imel toliko večjo in lepšo izbiro!

★ **Mesto profesorja za upravno vedo** in upravno pravo je razpisano na zagrebški pravni fakulteti. Prošnje s prilogami je poslati do 15. februarja 1928.

★ **Razpis nagrad.** Odsek poverjenistva U. J. U. za »Mladinsko matice« v Ljubljani razpisuje nagrade za tri najboljše spise pripovedne ali realne vsebine in eno pesem. Natančen razpis glej v »Učiteljskem Tovarišču« št. 22 od 15. decembra 1927. Pojasnila daje poverjenistvo U. J. U.

★ **Dober lov.** V noči od četrtka na petek je bilo v tovarni na Javorniku pokradenega nad tisoč kilogramov vsakovrstnega železa. Tatovi so bili nenavadno drzni. Naložili so železje na naročni voz ter peljali proti Jesenicam. Na Savi pa je bil voznik ustavljen, kajti drva, katera je imel naložena vrhu voza, so se zdeli nekam pretežka in res se je izkazalo,

da je pod drvni lepo zloženo železje v snopih. Pozvani orožniki z Javornika so voznika in težko naloženi voz obrnili. Ko se je voz v počasnem tempu pomikal, odkoder je prišel, kateremu pa so sedaj svetili orožniški bajoneti, sta jo preko ceste primahala dva divja loveca. Eden je nosil lepega srujaka na hrbtu. Seveda je orožništvo tudi ta dva obrnilo, tako da sta morala tudi svoje korake usmeriti drugam kot pa sta nameravala. V dveh slučajih so imeli storilci smolo in božični pribor jim je šel po Savi.

OBLAČILA TVRDKJE J. MACEK
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

★ **Lesna industrija:** Ia remscheid-ske žage; polnojarmenske mlinske, krožne in druge dobite najceneje pri »Jekloc, Ljubljana, Stari trg.

★ **Pri trdovratnem zaprtju, napetosti v telesu, preobilici želodčne kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobi, splošnem slaboputju in utrujenosti** pospeš naravna »Franz-Josef«-grenčica brez napora in bolečin lahko izprazni črev. Najodličnejši zdravniki svetujejo za uporabo »Franz-Josef«-vodo z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in tudi otrocih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specijerskih trgovinah. 8823

Obširen delokrog gostilniških vlomilcev.

ARETIRANA STERNIŠA IN MAROLT STA UKRADLA TUDI MNOGO KOLES.

Kakor smo že na kratko poročali, sta bila v noči na 22. december pri vlovu v gostilno Figovec v Ljubljani po službujočemu strazniku zasledena in aretirana 18 letna postopača Peter Sterniša iz Most pri Ljubljani in Franc Marolt iz Bohinjske Bele. S to aretacijo je ljubljanska policija naredila nepričakovano dobro bilanco ob zaključku starega leta 1927.

Pri preiskavi je ugotovil revirni nadzornik Matija Močnik, da imata Šetina in Marolt na vesti celo vrsto vlovov v gostilne v Ljubljani in po Gorenjskem. Tako sta izvršila prvi vlom v noči na 16. december v gostilniške prostore gospe Antonije Keršič v Spodnji Šiški, kjer sta odnesla za okoli 1000 Din kovanega drobiža in nekaj jedil. V noči na 18. december sta izvršila vlom pri Antoniji Tušar v Spodnji Šiški, kjer jima sreča glede denarja ni bila tako mila, zato sta odnesla le nekaj jedače in pijače, povrh pa pokadila nekaj cigaret. — Po tem vlovu sta čutila potrebo, da prenesejo svoj delokrog vsaj začasno na Gorenjsko. Odpeljala sta se z vlakom do Lesc, kjer sta v noči na 20. december vlomila v gostilno Marije Pernuš. Tudi tamkaj sta se založila z jedili in pijačo, pri čemer naj ne bo pozabljeno, da sta samo slivovke odnesla 5 litrov.

Iz Lesc sta krenila naravnost v Radovljico, kjer sta še isto noč izvršila vlom v gostilno Jerice Štiherl, po domače »pri Kunsteljnu«. Ker v gostilni nista dobila posebne zaloge, sta vzela nekaj ženske volnene obleke. Poskušala sta nato še vlomiti v dve drugi gostilni v Radovljici, pa jima ni uspelo.

Prihodnji dan sta se odpeljala z vlakom na Jesenice, kjer sta že naslednjo noč vlomila v gostilno Franca Pekljarja. Ker nista našla denarja, sta naskočila godbeni avtomat in ga razbila. Plen je znašal okoli 200 Din. Poskušala sta nato vlomiti še v razne gostilne na Jesenicah in v Žirovnici, pa nista imela sreče. — Značilno je to, da sta pri vseh vlovih skrbela za prirastek ključev razne velikosti, zato sta povsod pobrala ključe in jih vzela seboj. Policijski organi so jima zaplenili nič manj kot 31 ključev razne velikosti in oblike.

Pri tem sta prišla do zaključka, da jima vlovov v gostilne premalo neso, zato sta se odločila, da se vržeta na kupčijo z voli. Najprej sta se podala v Skofjo Loko in tamkaj nekemu mesarju ponudila na prodaj težkega vola za 3500 Din po čez. Marolt se je izdal za posestnikovega sina iz Poljanske doline, češ, da oče ne more od doma. Mesar pa je najbrž vohal klobaso ter ni šel na limance, marveč je kratkotalno izjavil, da hoče vola poprej videti. Drugič sta poskusila pri nekem mesarju v Kranju, ki ju je tudi odklonil. — Ta načrt se je torej že v naprej izjalovil, dasi sta imela

vola že izbranega pri nekem kmetu v Zabnici, katerega kvaliteto je Sterniša cenil za »prima«.

Mraz je pritiskal vedno bolj, zato sta sklenila, da bo še najboljšo neslo, če se vrneta nazaj v belo Ljubljano, kjer bi ju morda vendarle srečala velika sreča in jima v kaki večji gostilni za Božič naklonila malo več cvenka. Prišedša v Ljubljano sta poskušala vlomiti najprej v neko stojnico na Dunajski cesti in v neki paviljon na velesejmu. — Ker tamkaj ni bilo sreče, sta jo ubrala k Figovcu, kjer so jima pa s pendreki prekrižali načrte in saldirali račune.

To pa še daleč ni vse, kar sta uganjala Sterniša in Marolt. Razumela sta se v prvi vrsti tudi dobro na tatvine koles, v čemer ju moramo smatrati za specialista. Ta posel je pa največ nesel v Ljubljani, kjer si do zapadlega snega dobil kolo pred vsako drugo hišo. Marolt se je v tatvini koles že stenoiral, še preden je stopil v kompanijo s Sternišo. Hodi je na prežo v palačo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti, kjer je imel koles na izbiri. Tako je ukradel konec oktobra kolo Jožefu Zajcu iz Dolskega, drugo kolo je pa sunil iz veže hiše čukovnega urada v Beethovnovi ulici, kojega lastnik še do danes ni ugotovljen.

Ker se je Sterniša med tem nahajal še v zaporu, ni šlo Maroltu delo tako izpod rok. Ko se mu je pa pridružil Sterniša, sta začela tatvine koles kar na debelo. Dne 6. decembra sta ukradla istočasno vsak po eno kolo v Ljubljani na Dunajski cesti in pri Okrožnem uradu. S kolesi sta se odpeljala naravnost na Gorenjsko in ju prodala v Trziču za par sto dinarjev. Ko sta ta denar zapravila, sta šla po druga kolesa. Dne 10. decembra sta sunila zopet istočasno vsak po eno kolo in sicer prvo v Prešernovi ulici, drugo pa baje v Zvezdi. S tema kolesoma sta jo popihala v Radovljico in ju tamkaj prodala. Revirni nadzornik Matija Močnik je pobral precejšnje število ukradenih koles po Gorenjskem in jih pripeljal seboj v Ljubljano, kjer so oškodovancem na ogled.

Marolt ima na vesti še nekaj drugih vlovov po deželi, o čemer je pa še le uvedena predhodna preiskava.

Pri tej priliki se je pa tudi ugotovilo, da je Marolt identičen s storilcem, ki je 6. novembra zvečer izpred gostilne Čop v Žirovnici ukradel v voz vpreženo kobilu in jo potem prodal v Novem mestu z vozom vred za 2000 Din.

Sterniša in Marolt bosta izročena deželnemu sodišču, kjer bosta najbrž počakala spomladanske porote. Gostilničarji in lastniki koles si bodo pa za precej časa oddahnili pred Sternišo in Maroltom.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKAREN.

Drevi imata nočno službo: Bohinec na Rimske cesti in Levstek na Resljevi cesti.

...

Božična umetniška razstava. Božična razstava umetnin v Jakopičevem paviljonu je odprta samo še do konca tega meseca. Prodanih je že lepo število umetnin, vendar pa so umetniki prodane stvari nadomestili z novimi umetninami, tako da se vsakemu ljubitelju pristnih umetnin nudi še teh par dni najboljše prilike, da pocieni pridejo do izvirnih del naših umetnikov.

Umrla je včeraj gospa Ivana Lederhas, hišna posestnica in vdova po gimnazijskem profesorju. Pogreb bo v soboto ob dveh popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra cesta 14 na pokopališče pri Sv. Križu.

Umrla je po daljši mukopolni bolezni gospa Josipina Eiletz, soproga železniškega uradnika Ivana in mati vladnega tajnika Leopolda v Slovenj Gradcu. Ranjka je bila zvesta članica naših organizacij in se je vedno rada udeleževala našega društvenega življenja. Svojo rodbino je vzgojila v strogo krščanskem duhu. Njen pogreb je pričal, kako je bila priljubljena med vsemi, ki so jo poznali.

Grda nestrpljivost gotovih ljudi. V Šiški je na Stefanovo tamošnja Prosveta pridrla na raznih ulicah male, lične lesene table za objave o svojih prireditvah. To je gotovo nestrpneže tako zbolelo, da so se takoj zmesli in eno tablico raz mestno hišo odtrgali in odnesli. Opozorjamo na tako pobalinsko početje našo policijo ali pa si bomo Šiškarji varovali svojo posest sami. Prav tako jih bo v oči tukaj plakirani »Slovenec«, katerega pobalini vsako jutro takoj raztrgajo. To naj se neha!

Aretacija radi tatvine železja. V združenih opekarnah na Viču so zadnje dni zapazili, da jim polagoma zmanjkuje z dvorišča razno staro železje, medenina, demontirano kolesje od strojev itd. Nastal je sum, da mora kak nepridiprav odnašati železnino iz tovarne, zato je delodavca Mihael Kušar zadevo prijavil policiji na Viču. Policija je kmalu iztaknila tatove v osehah 17 letnega Franca J., 49 letnega Franca S. in 16 letnega Milana K., vse tri iz Rožne doline, kateri so ukradene kovinske predmete dovažali Ivanu Z. na prodaj. Ukradeno blago so deloma zaplenili pri Z. in vrnili tovarni, uzmoviče pa vtaknili na hladno, kjer so jim povedali, da je takšen posel prepovedan.

Popravek. Zvedeli smo, da I. M., ki si je v četrti zvečer zlomil nogo, ni bil vinjen. Tozadevno poročilo ni bilo točno.

Kdor želi brezplačno pomagati v pisarni »Svete vojske«, naj se javi na Poljanškem nasipu 10.

Silvestrov večer v hotelu Miklič. Sodeluje godba »Sloga«. Od 8—3 zjutraj. Vstopnina prosta. 10358

Bariunaste plašče kemično čisti, damske in moške obleke tudi samo lika tovarna Jos. Reich.

Oglejte si lepo izbiro bluz in otroških oblačil. — Kristof-Budar, Stari trg 9.

Maribor

Imenovanje. Docent dr. Ivan Matko je imenovan za specialista internista ter za pljučne bolezni za železniško osebje v okviru mariborske oblasti.

Fizikalno terapevtski institut v mariborski bolnici. Kakor smo že kratko javili, urejuje primarij medicinskega oddelka tukajšnje bolnice docent g. dr. Matko že dalje časa fizikalno terapevtski oddelak, ki bo vseboval vse tozadevne aparate, kakor diatermijo, višinsko solnce. Solux svetilko, kopolji ogljenčeve kisline, panthostat, tonizator, veliki aparat za potenje, štiricelčno električno napravo itd. Nekaj teh aparatov je že v uporabi, drugi so se naročili, ostanek pa je predvideno zasiguran s sprejetjem oblastnega proračuna. Kakor slišimo, je g. docent izdelal vse načrte za ustvarjenje tako zvane »srčne stacije« na svojem oddelku in se namerava tozadevni akciji drugo leto osebno postaviti na čelo, da zbere denar, kakor svoječasno za tuberkulozni oddelak. S tako srčno štacijo, ki bo opremljena z vsemi modernimi aparati za diagnozo in zdravljenje bolezni srca, se bo znatno omejil odtok bolnikov v tujino.

Na novega leta dan sv. maša pri Sv. Arehu. Aljažev klub oskrbi na novega leta dan sv. mašo pri Sv. Arehu ob 10 dopoldne. Toliko v vednost vsem planincem, ki hočejo obhajati Silvestrov večer na Pohorju.

Naš župan. V občini Radvanju pri Mariboru je bil ponovno izvoljen za župana naš trden ter zvest pristaš g. Ivan Rotner.

Tegethofov spomenik se bo restavriral. Zadevo bo vodilo Zgodovinsko društvo. Nekateri časopisne opazke v tem oziru so bile prav malo na mestu.

Socijalisti po volitvah ne vedo drugega kot da prepisujejo »inkvizicijska poročila« iz »Jutra«. Predzri pa so poleg tega dovolj, da razpošiljajo brošuro o znanem procesu, v katerem je bil Eržen obsojen. Ali hoče, da se še enkrat vsa zadeva obnovi? Socijalisti bi res lahko opravljali kako drugo za delavstvo boljše delo, kot pa da gonijo to že obrabljeno framazonsko lajno. Posebno za praznike, ko je tudi večina socialistov šla v cerkev, je zelo slabo postreglo socijalistično časopisje s svojim norčevanjem iz verskega in cerkvenega življenja.

Odklikovanje zaslužnih gasilcev. V šolskem poslopiju v Radvanju pri Mariboru se je vršilo odklikovanje devetih zaslužnih gasilcev s srebrno kolajno. Dekoracijo je izvršil med pomembnim nagovorom g. okrajni glavar dr. Poljanec. Govoril je načelnik g. Krajnc, ki je povdarjal 30 letni obstoj društva. Slovesnosti se je udeležil tudi podstarosta gasilske župe g. Vengust iz Celja. Po dekoraciji je bil skupen obed pri Lobniku.

Smrti slučaj. V Mariboru je umrl Franc Bertolt, živinski trgovec, star komaj 45 let in bo pokopan v petek ob 4. uri popoldne. — Umrla sta še 68 letni železničar Ferenc Franjo, ki bo pokopan danes in 45 let stari uradnik Boštjančič Anton, kojega pogreb bo v petek ob treh popoldne.

Sojeticno ogoljufala. Terezija V. in Marija N. sta bili radi raznih pregreh obsojeni na policijski zapor. Tu je V. povedala svoji sotrpinki, kje ima shranjeno svojo obleko in ostalo premoženje. N. pa je bila izpuščena iz

zapora pred V. Šla je k stranki, ki je hranila stvari od zaprte V., jih dvignila ter prodala. Ko je V. prišla iz zapora, ni našla ničesar več. Prebrisanu Marijo pa je policija včeraj izsledila in zaprla.

Samomor v parku. Za spomenikom Majniške deklaracije v mestnem parku se je ustrelila gđ. Helena Škerjanc in je na mestu mrtva obležala.

Tatovi na delu. Gostilničar Lobnik v Radvanju je bil te dni zopet okraden. Neznani uzmoviči so mu pokradli kar cele ducate namiznih prtov, rjuh, prticev in še raznega drugega perila. V večjem obsegu je bil Lobnik sedaj že v tretjič okraden in to v kratkem času.

Z vrčkom mu je izbil oko. Dve veseli družbi sta pili vsaka pri svoji mizi v krčmi na Tržaški cesti. Pri eni mizi so se zabavali gostje s tem, da je vsak izpil kozarec in ga treščil praznega ob tla, da se je razletel na drobne kose. Ko je zagnal ob tla kozarec gostilničar Dolničar, je odletel kot črepinje na sosedno mizo. Ta odlet glavevine so smatrali pivci pri sosedni mizi kot poziv za pretep in eden je udaril Dolničarja z vrčkom po očesu, da je moral ta v bolnico, kjer mu bodo morali odstraniti težko poškodovano oko.

Celje

Izobraževalni tečaj za dekliške zveze je dne 27. t. m. priredilo v Celju osrednje vodstvo Dekliških zvez iz Maribora. Obnesel se je izvrstno. Iz 17 župnij je dospelo 81 deklet, pravi ženski parlament. Zastopale so svojo organizacijo v predelu od hrvaške do koroške meje, od Rogaske Slatine do Zidanega mosta. Z vsmo in hvalevredno pozornostjo so sledile tečajnice temeljitim predavanjem zdravnikarja g. dr. Schwaba, nadučitelja v pok. g. Levstika, profesorja Petra Kovarčiča ter predsednice osrednjega vodstva dekliških zvez gđ. Stupce. V predavanjih so predavatelj obravnavali predmete: ženska poklicna naobrazba, sadijstvo v gospodinjstvu, higijena v kmetskem domu, lastnosti dobre gospodinjice in izobrazba potom dobrega človeka. V razgovoru je bilo govora tudi o narodni pesmi ter o narodni noši. Tečaj se je vršil celi dan v prostorih telovadnice zavoda šolskih sester. Čast našim dekletom in njih vrli organizaciji! Naj bi 81 tečajnic bilo v svojih župnijah 81 plamenic, okoli katerih se bo zbralo vse krščansko misleče in za krščanski prerod družbe vneto ženstvo!

Premestitev. Gospod Zdravko Kovač, začasni šolski upravitelj v 2. skupini II. kat. v Vučji vasi, okraj Ljutomer, je premeščen na deško okoliško osnovno šolo v Celju.

Imenovanje. Pravosodni minister je imenoval g. Alojzija Finžgarja, diplom. pravnika v Škofji Loki, za pisarja v 9. skupini I. kat. pri upravnem sodišču v Celju.

Porotna zasedanja v letu 1928. se bodo pri celjskem okrožnem sodišču v smislu razglasa viš. dež. sodišča v Ljubljani vršila dne 5. marca, 11. junija, 10. septembra in 10. decembra 1928.

Dopisi

Kamnik

Odbor društva »Kamnik« je na seji 23. t. m. izdelal delavni načrt za dobo do meseca marca. Vstili se bodo zopredoma prosvetni večeri, na katerih bodo predavatelj iz Ljubljane in dr. podajali vse aktualne informacije. Na novega leta dan bo noveletnica z gledališko predstavo »Za pravico in svobodo«. Morda prav kmalu dobimo tudi svoj kinopar, da bo življenje v društvu še bolj pestro. Odbor je dovolil precejšen znesek za nakup novih knjig za društveno knjižnico.

Trbovlje

Gostilničarjem. Kdor se še ni javil za pristop k gostilničarski »Samopomoči«, naj to takoj stori pri g. Počivalščku. — Umrl je rudniški poduradnik v pokolu Filip Persoglio, zadnje čase bivač pri svojem sinu, rudniškem inšpektorju v Hrastniku. Njegovi tovariši ga bodo ohranili v dobrem spominu. — Razprava o kuhanju mrtvaške glave se vrši danes v četrti popoldne. To oskrunjenje grobov še danes razburja naše prebivalstvo, zato težko pričakuje zadoščenja rajnim. — Govorniška šola. Vsak petek od 6. do 7. ure zvečer se vrši v Društvenem domu govorniška šola. Poučuje g. prof. Rajat. — V pok. k. stopi z novim letom pismošola na II. trboveljski pošti g. Blaž Čamer. Mož je omagal radi velikega delokroga.

Zborovanje Slomškove družbe

Dne 27. decembra je bilo običajno božično zborovanje »Slomškove družbe« ob prav lepi udeležbi. Udeležili so se zborovanja tudi gđ. dr. Karel Capuder, dr. Lovro Sušnik, ki je imel predavanje, dr. Josip Demšar, dr. Val. Rožič in več duhovnikov. Razveseljiva je bila zlasti udeležba oddaljenih tovarišev in tovarišic. Vodil je zborovanje I. Štrukelj kot predsednik, ki je v pozdravnem nagovoru zlasti pozdravljali mlade moči, ki bodo morale prevzeti nadaljevanje dela starejših. G. dr. Lovro Sušnik je zanimivo poročal o delovanju ankete za prosvetni program. Vzdostilo nas je, da Srbi priznajo Sloveniji prvenstvo na šolskem polju, dalje, da gredo za tem, spraviti politiko ven iz šole, da so spoznali nujnost stalnega prosvetnega programa, ki naj se ne izpreminja z vsakoletnim proračunom. Z zadovoljstvom je učiteljstvo vzelo na znanje poročilo g. poročevalca, da naj se srbohrvaščina v naših oblaštih ne forsira na škodo materinščine, na

sprotno naj se slovenščina na isti način kot pri nas srbohrvaščina poučuje. Glede poučevanja kot takega se je anketa izrekla za celoten praktičen pouk v osnovnih šolah, dalje se je anketa postavila na stališče, naj bi vse izvenšolsko ljudsko izobraževalno delo vršilo učiteljstvo. Z obžalovanjem pa smo zaznali, da še ni gotovo, ako se bo obdržal verski pouk v zadnjih dveh letih gimnazij, v zadnjem letu učiteljskega in v drugih strokovnih šolah, češ, da je druge snovi preveč. Tov. R. Wagner je podal učiteljstvu nekaj potrebnih informacij o poslovanju z ministrstvom prosvete, za kar mu je bilo učiteljstvo hvaležno. Prosvetni šef dr. K. Capuder je pozdravil učiteljstvo in izjavil, da hoče čuvati vsestransko pravico učiteljstva, posebno varovati njega stalnost in usmeriti vse kulturno delo v prosvetne slovenske šole. Pravica se le s pravičnostjo doseže. Dr. Val. Rožič je pozdravljali učiteljstvo v imenu Slovenske straže in pozival učiteljstvo, da bi delovanje Slovenske straže podpiralo po naukih vzornika Anton M. Slomška. Interne društvene zadeve je obrazložil predsednik. On je tudi očrtal odnose v skupni stanovski organizaciji in je zlasti podčrtal, da bi morali krščansko misleči učitelji z istim dnem iz organizacije, s katerim bi se vanjo zanesli politika SDS. Končno je bila sprejeta resolucija za neokrnjeno slovensko univerzo, ki na bi dobila še višjo pedagoško šolo.

Shod privatnih nameščencev.

Snoči, ob 8. uri zvečer, se je vršil na verandi restavracije »Union« shod Zveze privatnih nameščencev, katerega se je udeležilo ljubljanskim razmeram primerno število privatnih nameščencev. Glavna točka dnevnega reda je bil protest proti krivični progresivni lestvici neposrednih davkov ter proti davku na plače privatnih nameščencev.

Shodu je predsedoval g. Detela, glavni referent pa je bil g. Jamnik. Referent je podrobno očrtal veliko socialno krivico, ki se godi ročnim in duševnim delavcem z davkom na ročno delo ter s skrajno nizkim davčnim minimumom. Poleg tega pa plačujejo privatni nameščenci še indirektno davke, ki so že sami na sebi krivični. V davčnem sistemu naše države je prvi nepravična porazdelitev davkov po pokrajinah, drugič pa nepravična porazdelitev po socialnih slojih. Posledično plačujejo sorazmerno manj, kot neposledujoči, najbolj pa so obdavčeni — z ozirom na svoje dohodek — privatni nameščenci in delavci. Odpravil se je sicer dohodinski davek, ni pa se odpravil davek na ročno delo. Govornik zahteva, da se prične davčni minimum šele z 20.000 Din letnih dohodkov, davčna lestvica naj se spremeni v toliko, da se znižajo davčni odstotki pri nizkih dohodkih, zvišajo pa se pri visokih. Težje naj se obdavčijo razne veleindustrijske delniške družbe ter gozdna veleposredstva. Odpravijo naj se dalje vsi indirektni davki na življenske potrebe.

Referent g. Jamnik je nato prečital daljšo resolucijo, naslovljeno na generalno direkcijo davkov, na Narodno skupščino, na finančnega ministra in ministra za socialno politiko ter na vse poslanske klube v parlamentu.

Tajnik Delavske zbornice g. Uratnik je nato očrtal splošno socialno reakcijo, ki vlada pri nas. S podrobnimi statističnimi podatki je dokazoval, da se v naši državi davek povprečno na vsakega prebivalca ni zvišal in da je celo nižji kot pred vojno in da je eden najnižjih v vsej Evropi. Temu ni morda iskati vzroka v preveliki razliki v narodnem premoženju, pač pa v tem, da so pridobitni sloji pri nas premalo, nasprotno pa so socialni nižji sloji preveč obdavčeni.

Ob splošnem odobravanju se je nato pol-drugo trajajoč in razmeroma lepo uspešno shod zaključil. Shoda se je udeležilo tudi znatno število privatnih nameščencev iz bližnje okolice, tako na primer 20 samo iz Domžal.

Sport

AMERIŠKA AVTOMOBILNA PRODUKCIJA.

V Ameriki napravijo na teden okoli 94.000 avtomobilov. Na tedne računajo zato, ker delajo nekatere tovarne samo 4 ali 5 dni v tednu. Chevrolet napravi 26.000 avtomobilov, Ford 14.000, Hudson Essex 9400, Buick 6300, Oakland Pontiac 6000, Dodge 4800, Studebaker Erskine 4700, Willy Overland 4600, Chrysler 4000, Nash 3200 itd. Statistika naštevava vse producene note dol do onega, ki naredi 135 avtomobilov na teden. Vsi ti napravijo 54.000 avtomobilov, tako da pride na General Motors najvišji znesek, 40.000. Zgoraj imenovani Nash pravi, da sta tako Evropa kot Amerika avtomobilov lačna; tu in tam imajo najrajši prožne avtomobile s šestimi cilindri. Novi Ford, veliki Chevroletov tekmeč, v seznamu še ni upoštevan. Zato bo prvi bodoči seznam drugačen kot je ta.

NEKDAJ IN SEDAJ.

Kakšna je razlika od prvih modernih olimpijskih iger leta 1896. do danes! Tedanji olimpijski rekordi bi se danes ne smeli ponoviti tudi na srednjeverstnih tekмах ne. Tedaj je tekkel zmagovalac na 100 m to razdaljo v 12 sek., danes že 10,6 ni nič posebnega. Prvak na 800 m je porabil za to razdaljo 2 : 11, danes imamo 150 sportnikov, ki tečejo 800 m pod dvema minutama. Diskos je frčal tedaj 29,15 m daleč, pri trije niso namreč v splošni zvezi, temveč v deljavo tedaj 6,35 m, leta 1924. 7,45 m itd. Od omenjenih 150 tekačev, ki so tekli leto 800 m pod dvema minutama, jih je bilo v Ameriki 34; prvenstvo Amerike je tembolj izraženo, ker tam ne tečejo na 800 m, temveč na 880 y ali 804,663 metrov. Druga je Nemčija z 21 tekači, trije med njimi so v telovadni organizaciji. Takoj za Nemčijo je Finska, z 20 tekači, pa jih v svojem ofcielnem seznamu sploh samo 17 navajajo; trije niso namreč v splošni zvezi, temveč v delovski sportni zvezi. Na četrtem mestu je Švedska z 18 tekači, na petem Vel. Britanija z 15 tekači (2 sta Irca); Angleži tečejo tako kot Amerikanci na 880 y. Nato pride Norveška z 11 tekači, Ogrska s 6, Italija s 3, Danska s 3, Švica s 3 itd. Svetovni rekord je prišel že na 1 : 51,6. — Še leta 1906. so dvignili s prostim dvigom do prsi in kvišku sunili šele okoli 140 kilogramov, danes se je rekord pomaknil že nad 175 kg. Isto opazi pri potegih itd., prav isto pri plavanju in pri vseh drugih sportnih panogah.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Četrtek, 29. decembra: DVA BREGOVA. Red D. Petek, 0. decembra: SODNIK ZALAMEJSKI. Premijera. Premijerski abonma.

Sobota, 31. decembra: Zaprto.

Nedelja, 1. januarja ob 15. uri pop.: SNEGULČICA. Mladinska predstava pri znižanih cenah. Ob 20. uri zvečer: BOLJŠI GOSPOD. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Obkrat izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Četrtek, 29. decembra: Zaprto. Petek, 30. decembra: MILOŠEVA ZENITEV. A. Sobota, 31. decembra ob 16. uri pop.: GROFICA MARICA. Opereta. Ljudska mladinska predstava pri izredno znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 1. januarja ob 15. uri pop. ZALJUBLJEN V TRI ORANZE. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ob pol 20. uri zvečer: POLJSKA KRI. Opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 2. januarja: Zaprto. Torek, 3. januarja: CAROBNA PISČAL. Red C.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 29. decembra ob 20. uri: TAKRAT V STARIH CASIH. Ab. B. Kuponi.

Petek, 30. decembra: Zaprto. Sobota, 31. decembra ob 20.50. uri: VESEL SILVESTROV VEČER.

Nedelja, 1. januarja ob 15. uri: SNEGULČICA. — Znižane cene. — Ob 20. uri: TAKRAT V STARIH CASIH. Kuponi.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

»Ljubljana« ima drevi ob 8 pevsko vajo meš. zbora.

Občni zbor Slov. kat. akademskega starešinstva v Ljubljani se vrši dne 6. januarja 1928 ob 10 dopoldne v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva cesta 5. Dnevni red je sledeči: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega običnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo odelkov. 4. Poročilo revizorjev. 5. Poročilo klubov. 6. Volitev novega odbora in ostalih društvenih funkcionarjev. 7. Slučaj.

nosti. V smislu društvenih pravil se morajo predlogi, ki jih hoče postaviti kak član na običnem zboru, naznaniti pisмено 8 dni prej društvenemu odboru. Klubi naj brezpogojno pošljejo svojega delegata. — Odbor.

Sv. Krištof v Ljubljani. Danes ob pol osmih predavanje v Prosveti. Govori Iv. Gašček o Stokovnih zvezah.

Sp. Šiška. Silvestrov večer priredi letos šišenska Prosveta v dvorani restavracije »Reininghaus«. Večer bo lep in zanimiv, zato opozarjamo nanj vse prijatelje našega društva. Kdor bi vabila ne dobil, naj nam to oprosti ter je prav tako dobrodošel. Na prireditvi nastopi tudi naš pevski zbor. — Začetek ob 8. Vstopnina 6 Din.

Prvo slov. tam, društvo »Krim« priredi v soboto dne 31. dec. Silvestrov večer v gostilniških prostorih g. A. Steinerja na Opekarski cesti v Trnovem. Začetek ob 8. uri. Vstopnina prosta. Spored zelo obširen. Društvo najvjudneje vabi člane in prijatelje društva. — Odbor.

Strokovno društvo javnih nameščencev in upokojencev kraljevine SHS v Ljubljani ima namesto v soboto, danes ob 4 popoldne redno odborovo sejo na predsedniškem domu, Mestni trg 19-III.

Celje.

Silvestrov večer prirede naši Krekovi v soboto dne 31. decembra ob 8 zvečer v gornjih prostorih Narodnega doma. Na sporedu je cela vrsta zabavnih točk, ki jih bo popolnoli zaključila noveletna alegorija. Dvorana bo dobro kurjena. Vsi prijatelji naše delavske mladine so vabljeni, da se v soboto udeležijo silvestrovanja pri naših Krekoveh.

Maribor.

Silvestrov večer v Zadrugo-gospodarski banki priredi Ljudski oder s sodelovanjem ostalih naših društev za člane in prijatelje naših organizacij. Spored bo zanimiv.

Redni občni zbor društva »Dijaška kuhinja« v Mariboru se vrši v četrti dne 29. decembra 1927 ob 20. uri v gostilniških prostorih Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Odbor vabi vse prijatelje mladine, da se sestanka v velikem številu udeležijo.

Ostali kraji.

Ljudski oder v St. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo dne 1. januarja 1928 noveletnico za društvene člane in vse prijatelje italijanskega prosvetnega pokreta. Začetek ob 4 pop.

Orlovski odesk na Ježici priredi v soboto dne 31. t. m. ob 8 Silvestrov večer. Spored obsega 18 zanimivih točk. Sodeluje cerkev, pevski zbor. Cene običajne. Natančneje na vabilih.

Gospodarstvo

Trgovinska pogodba z Avstrijo in naše poljedelstvo.

Do danes je spadala Avstrija med najmočnejše odjemalce našega poljedelstva, medtem ko izkazuje naš izvoz v Avstrijo v zadnjem času stalno padajočo tendenco. Po razvoju gospodarske politike v Avstrijski republiki se nam zdi, da se bo Avstrija v pogledu uvoza poljedelskih produktov in živine vedno bolj osamosvojila, in da bo za sosedne agrarne države od leta do leta manjši konsument za njihove prebitke.

Avstrijska trgovinska bilanca je bila v letu 1925 pasivna za 936.000.000 S ali circa 7.500.000.000 Din. Pasivum iz prometa z živili je znašal 965.000.000 S ali približno 7.726.000.000 Din. Iz tega sledi, da izvira celokupni pasivum avstrijske trgovinske bilance iz uvoza živil, dočim je bil promet z industrijskimi produkti za malenkostni znesek aktiven. Iz tega nastane vprašanje, na kak način naj bi Avstrija po možnosti izravnala ta pasivum, ali s povečano poljedelsko produkcijo ali pa s forsiranim izvozom industrijskih proizvodov. Če pregledamo razvoj avstrijske industrije in njen težavni položaj na svetovnem trgu radi ogromne konkurence vseh ostalih industrijskih držav in radi velikih socialnih bremen, ki otežujejo njeno konkurenčno možnost, moramo priti do zaključka, da Avstrija ne bi mogla izravnati veliki pasivum trgovinske bilance polom forsiranega izvoza svoje industrije.

Popolnoma drugače pa izgleda možnost, da bi Avstrija dvignila poljedelsko produkcijo v taki meri, da bi uvoz agrarnih proizvodov iz inozemstva, če ne popolnoma eliminirala, vendar v znatni meri omejila. To tendenco ima celokupna gospodarska politika avstrijske republike v najnovejšem času. Pred vojno so spadale k avstro-ogrski monarhiji bogate dežele Moravske, Ogrske in Hrvaške, ki so oskrbovale planinske kraje današnje Avstrije brez carinskih mej z žitom in živili. V planinskih krajih ni bilo povoda, da bi forsirali poljedelstvo, ker pri takrat obstoječih prilikah se to ne bi rentiralo. Danes so se razmere popolnoma izpremenile.

Avstrija obstoja večinoma iz planinskih dežel in je radi tega navezana na uvoz iz inozemstva. Po statistiki avstrijskega poljedelskega ministrstva je bilo v letu 1924 v Avstriji 500.000 ha neobdelane zemlje, ki se da potom melioracij spremeniti v polja in v travnike. Če vzamemo, da je omenjeno število 500.000 ha pretirano, lahko računamo vsaj s 350.000 ha, ki bi se mogli na ta način izkoristiti za zvišanje domače produkcije. Da se s tem lahko računa, je razvidno že iz tega, da so Avstriji do danes od tega areala že približno 100.000 ha spremenili v polja.

Znano je, da se trudi avstrijska vlada v zadnjem času pri Društvu narodov za veliko investicijsko posojilo in da namerava od tega uporabiti približno 200 milijonov S t. j. 1600 milijonov dinarjev za poljedelske investicije.

Uvoz poljedelskih proizvodov v Avstriji se deli na uvoz žita in krompirja na eni strani in uvoz živine na drugi strani.

Konzum pšenice v Avstriji znaša na leto circa 6 milijonov met. stotov, dočim je Avstrija pridelala v letu 1922 2 milijona in v letu 1927 pa 2,8 milijona stotov. — Rži potrebuje Avstrija na leto 4,9 milijona, lastni pridelek v letu 1922 znaša 3,4 milijona in v letu 1927 pa 4,7 milijona stotov. — Ječmena potrebuje Avstrija na leto 2,1 milijona, lastni pridelek je znašal v letu 1922 1,2 milijona in v letu 1927 pa 2,2 milijona stotov. — Ovsu potrebuje Avstrija na leto 4,1 milijona, pridelala je pa v letu 1922 2,6 milijonov in v letu 1927 pa 4,5 milijonov. — Koruze potrebuje letno 2,5 milijonov, dočim je znašal lastni pridelek v letu 1922 0,88 milijonov in v letu 1927 pa 1,1 milijona stotov. — Krompirja potrebuje letno 21,2 milijona, lastni pridelek je znašal v letu 1922 14 milijonov, v letu 1927 pa 19,1 milijona.

(Dalje prih.)

Tržna poročila.

Ljubljana, dne 28. decembra.

Les. Zaradi stabilizacije lire na novi borzi so se cene lesa v Italiji dvignile. Tako notirajo sedaj v Milanu: smrekove deske I. 460—500, II. 315—345 (prej 310—340), III. 220—250 (215—245), morali 4 m 280—290 (275—285), meseceni v deskah I. 575—615 (570—610), II. 395—415 (390—410), III. 235—245 (230—240); položaj na trgu je nadalje neprijeten, ker producenti pošiljajo še nadalje mnogo oret, ker so prisiljeni k realizacijam. Na drugi strani pa konzum, ki dobiva različne oferte, ni orientiran glede nakupa, kar je vzrok za neenotno trgovino.

Kovine. (Notacije v Din.) Cin v platah 99% 92, v ploščah 99% 95; za lotanje 33% 44; svinec v blokih 99% 9, svinčena pločevina 14.50, svinčene pločve 22; cink v blokih 12, cinkov prah 12, pocinkana pločevina 6.50—8; baker v blokih 19, pločevina 27.50, plata 30, cevi 43, žica 33; mesing, pločevina 35, plata 30, cevi 43, žica 34; antimon 22, bela pločevina I. X. 56 tabel 600, I. C. 56 tabel 440, I. C. V. 56 tabel 400.

Kahe in usnje. V Zagrebu notirajo za kg: vacche I. lahke 53—57, srednje 50—60, težke 58—60, croupini I. lahke 66—69, težke 71—75, okrajšane lahke 38—36, težke 28—30, jermenski croupini 101—105, kravine žolte 88—95, črne 88—95, pitlingi 2 do 3 kg žolti 108—120, črni 102—114, blank 68—70; po kvadratu kravij boks 15.50—20.95, Calcutta 12.20—17.00, telečji boks 17.00—25.

Sadje. V Trstu notirajo brutto za netto v li. rah: pomaranče 40—70 za zabo, 120—150 za stot.

kostanj 110—150, datlji 320—750, limone 30—40 za zabo, mandarini 100—280, jabolka 100—400, bruske 140—320. V Dubrovniku so cene sledeče: pomaranče za zabo 190—200 Din, limone za zabo 160—170 Din, smokve italijanske v košarah 7—8 Din, grške v venci 7.80—8, domače 3.75—4 Din za kg.

Kava. Za tržni položaj je važna vest iz Ria, da je brazilski predsednik podpisal sklep kongresa, na podlagi katerega je vlada pooblašena regulirati trgovino s kavo med pristanišči dežele in inozemstvom z začasnimi ali popolnimi omejitvami. Zaenkrat pa je položaj neizpremenjen.

Električna cestna železnica v Ljubljani. Splošna maloželezniška družba, ki ima svoj sedež v Zagrebu, sklicuje svoj izredni občni zbor za 11. junij 1928 v Zagreb. Iz predložene bilance za 1926 posnemamo: družba ima kapitala 600.000 Din (ko je bila še na Dunaju, leta 1925. 600.000 šilingov), med aktivni je omeniti začetni kapital za ljubljansko tramvaj 257.000 Din (1925. leta 602.000 šilingov). Izguba je izkazana s 65.000 Din (1925 ca. 8000 šil.). Posebej bilansira Električna cestna železnica v Ljubljani, ki izkazuje v računu dobička in izgube dohodkov od obrata 3.753.000 Din (1925 3.811.000 Din), obrat. stroškov pa 3.626.000 (1925 3.678.000), amortizacij pa 288.000 (1925 273.000) Din. Prenos izgube iz 1924 je dal 301.000 Din, iz 1925 294.000 Din; izguba za 1926 pa znaša 526.000 Din. Med pasivi je: obnovitveni fond 43.000, odplačilni fond 986.000 Din, obnov. investicije 402.000, med aktivni: blagajna 35.000, material 110.000, obnov. in inv. fond 402.000, den. vloge 199.000 Din.

Izpremembe v trg. registru. Vpisi: Družba za upravo »Tabor«, družba z o. z. (200.000 Din, od tega vplačanih v gotovini 50.000 Din), Gospodarski procvit, trgovska družba, obšeprometna in informacijska, propagandna in potovalna pisarna, d. z. o. z. (7000 Din), Motor Import Cie., agentura in trgovina z motornimi vozili, d. z. o. z. (50.000 Din), A. Šiler & Co., družba z o. z. (10.000 Din), A. Verbaj, instalacijsko podjetje, d. z. o. z. (5000 Din), vse v Ljubljani; izbris: Južnoštajerska kolonijalna družba z o. z. v Brezicah (razdržitve); J. Melitzer, Kleinlercher & Comp., v Domžalah (razdržitve, opustitve obrata), trg. trgovska banka, d. d., podružnica v Slovenjgradcu (ukinjenje).

Vpisi v zadržni register: Hranilnica in posojilnica v Ivančni gorici pri Stični, r. z. z. n. z.; Zadržna elektrarna pri Sv. Lenartu v Slov. gor., r. z. z. o. z.

Predavanje v Zbornici TOI. V torek dne 3. januarja 1928 se vrši ob 6 zvečer v dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani predavanje vseučiliškega profesorja g. dr. Walterja Hoffmanna iz Freiburga na Saksonskem. Tema predavanja bo: »Über die deutsche Wirtschaft.« Odlični predavatelj je znan po svojem publicističnem delu in po mnogih razpravah, ki jih je napisal o naši državi. Na to interesantno in poučno predavanje opozarjamo in vabimo predvsem gospodarske kroge, pa tudi druge, ki se zanimajo za nemško gospodarstvo.

Članom Sadržarskega in vrtnarskega društva, podružnica v Ljubljani. Člane podružnice opozarjamo, da se vrši v četrtek dne 29. decembra točno ob 20 podružnični občni zbor v gostilniških prostorih »pri Mraku«, Rimska cesta 4, z običajnim dnevnim redom. Vabijo se tudi vsi prijatelji vrtnarstva, da se tega občnega zbora udeležijo.

Borza

Dne 28. decembra.

DENAR.

Današnji devizni trg stoji v znamenju padanja vseh kurzov. Ponudba privatnega blaga je prav znatna, tako da se ni moglo vsa plasirati. Zgodilo dilo se je, da danes Narodni banki sploh ni bilo treba intervenirati. Izvozniki hočejo prodati svoje devize še pred ultimom, dočim bo uvozna trgovina potrebovala večje količine deviz šele v januarju. Promet je bil minimalen. Curih je popustil od 10.952 na 10.95, London od 276.75 na 276.60, Newyork od 56.62 na 56.52, Praga od 168.22 na 168 ter Trst od 299.25 na 297.

Ljubljana. Curih 10.935—10.965 (10.95), Dunaj 8.00 bl., London 276.20—277 (276.60), Newyork 56.42—56.62 (56.52), Praga 167.60—168.40 (168), Trst 296—298 (297).

Zagreb. Berlin 13.513—13.543, Curih 10.935—10.965, Dunaj 7.985—8.015, London 276.11—276.91, Newyork 56.446—56.646, Pariz 222.25—224.25, Praga 167.40—168.20, Trst 297.10—299.10.

Curih. Belgrad 9.125, Berlin 123.65, Budimpešta 90.55, Bukarešt 319, Dunaj 73.10, London 25.25, Newyork 517.25, Pariz 20.36, Praga 15.32, Trst 27.31, Sofija 3.71, Varšava 58.10, Madrid 86.30.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.5125, Kodanj 189.70, London 34.555, Milan 37.36, Newyork 707.00, Pariz 27.865, Varšava 79.32. Valute: dolarji 706.90, lira 37.27, dinar 12.41, češkoslovaška krona 20.94.

Praga. Devize: Lira 178.20, Belgrad 59.61, Pariz 132.85, London 164.80, Newyork 33.735.

Dinar. Newyork 176.65, Berlin 7.38, London 276.50.

VREDNOSTNI PAPIRIJI.

Ljubljana. Prastrediona 880 den., Celjska 164 den., Ljublj. kred. 134—140, Kred. zavod 160 den., Vevče 135 den., Ruše 265—280, Stavnica 56 den., Sešir 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 86.25—86.50, agrari 52.75—53.50, vojna odškodnina 409—409.5, jan. 378—379, Hrv. esk. 88, Hipo 57.5—58, Jujo 95.25—96, Prastrediona 877.5—882.5, Ljublj. kreditna 134, Sečera 570—575, Drava 570 bl., Slavonija 11, Trbovlje 465—475, Vevče 135—137.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 82.10, Zivno 110.50, Hrv. esk. 11, Jujo 11.80, Alpine 44.70, Grejn. 4.25, Leykam 11.25, Trbovlje 58.40 den., Kranj. industr. 45.25, Gutmann samo den., Mundus 169.80, Slavonija 1.45.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Brizi hrastovi, fko vag. nakl. post. 3 vag. po 1000: zaklj. 3 vag. Tendence mirna. Dež pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni dob. prompt): Pšenica 78—79 kg, 2% baška 347.5—352, jan. 347.5—352, slav. 345—347.5, sr. 342.5—345, oves baški zdrav 295, koruza baška st. 267.5, nav. vozn. 272.5, času primerno suha kval. gar. 252.5, dec. 252.5, jan. 262.5, febr. 272.5, marec 277.5, april 280, maj 282.5, moka 0 g vag. bl., plač. po prejemu fko Ljubljana 500; zaklj. 3 vag. pšenice. Tendence čvrsta.

Budimpešta (terminalska borza), 28. dec. Tendence držana. Pšenica marec 31.53, 31.50, zaklj. 31.50—31.52, maj 32.04, 32, zaklj. 31.98—32, rž marec 30.56, 30.50, zaklj. 30.50—30.52, maj 30.54, koruza maj 25.00, 25.52, zaklj. 30.50—30.52, maj 30.54, koruza maj 25.00, 25.52, zaklj. 25.52—25.54, julij 26.16, 25.96, zaklj. 25.92—25.96.

Solski nadzornik: »No učenec, ali me želi še kdo kaj vprašati?«

Francek: »Prosim gospod, s katerim vlakom se pa odpeljeta?«

Verni socialisti.

Te dni so naši marksisti doživeli nekaj zanje čisto nepričakovanega. Od samega začudenja ne morejo priti do sape. Šele berlinski »Vorwärts« se je ojunail, da nekaj o tem izpogovori.

V Angliji so se namreč ob priliki debate o Prayer Booku v zbornici poslancev oglasili tudi člani Delavske stranke in sicer so bili skoraj najbolj vneti izmed vseh! 35 laboristov je glasovalo za kvasikatoliški Prayer Book, 53 pa za stari protestantovski. Navdušeni marksist Mitchell iz Škotskega, hud protestant, je tako navdušeno govoril, da so kar jokali! On je največ odločil, da je ostala stara protestantovska redakcija in je svoj govor končal z besedami: »Tako mi Bog pomagaj!« — Naši marksisti tega seveda ne morejo razumeti. Kako je mogoče, vzklika »Vorwärts«, da se delavski zastopniki ob času najhujše razredne borbe, ko militarizem in imperiali-

zem zopet ogrožata svet, ko se vzhod nevarno buni in so milijoni brez dela in jela, ko divja najhujša zima — v nemajo za dogmatična in liturgična vprašanja, kakor da živimo za časa Elizabete, John Knoxa ali starega Byzanca!

»Vorwärts« bi se seveda ne čudil, ako bi bili poslanci Labour Party z enako vneto divjali proti veri, cerkvi in se navduševali za ateizem. Proti komunističnemu ateističnemu fanatizmu v Rusiji naši marksisti niso nikoli protestirali kakor so jim tudi mehiška brezbožna grozodejstva čisto razumljiva. Oni samo navdušenja za verske ideale, za onostranski svet, za Boga in nesmrtnost ter večnost ne morejo razumeti. Hvalabogu pa ima angleški delavec za to še vedno veliko smisla in to je, kar tako boli naše čisto v buržujski materializem potopljene kontinentalne marksiste.

Krščanska akcija v Rusiji.

Kakor smo poročali v božični številki v pismu iz Rusije, se tam zbirajo krščanski ljudje v male krožke. Sedaj prihajajo ista poročila tudi od drugod. Kakor znano, so delovali in delujejo komunisti po tako zvanih »trojkah« ali »jačejkah« (celicah). To niso ne stranke, ne društva, sploh nobene formalne organizacije, ampak krožki enakomislečih, ki vplivajo na svojo okolico, da jo počasi prežamejo s svojo mislijo. Zdej so se začeli posluževati tega skrajno učinkovitega sredstva tudi krščanski ljudje.

Take krščanske »jačejke« obstajajo v rdeči armadi, celo med »komsomolci« in »pio-

nirji«, mladinskima organizacijama komunistov, v zadrugah po deželi itd. To je tedaj nova metoda krščanske akcije, podobna delovanju prvih kristjanov.

Boljševiki so radi tega zelo razburjeni. Šef »Zveze brezbožcev«, Jaroslavskij, napoveduje za pravoslavni božič in novo leto 1928 nov bojni pohod na krščansko vero z znanimi brezverskimi procesijami in nesramnimi glumami. Toda tiha krščanska akcija se s tem ne bo preprečila, ampak le okrepila. Pa tudi muslimani se gibljejo. V komunističnih organizacijah samih tvorijo verni muslimani »jačejke« in se medseboj krepijo v islamu.

Viharji, mraz, poplave.

V Angliji so divjali na Božič snežni viharji, kakršnih tam že od leta 1886. ne pomnijo. Mnogo vlakov je običalo v snegu, ravno tako na stotine avtomobilov, ki so jih morali lastniki pustiti na licu mesta. Več sto oseb je v snegu običalo in zmrazilo. Mnogo vasi je od sveta popolnoma odrezanih. V Londonu samem je pretrganih 4000 telefonskih zvez.

V rokavskem zalivu divja tak vihar, da se je ustavil ves osebni promet med Anglijo in Francijo. Brzovlak iz Pariza v Celais se je zapletel v odtrgane telegrafске žice, jih vlekel z drogov in nekaj časa vred za seboj in se potem ustavil, ker je skočil stroj s tira. Strojvodja in kurjač sta bila ranjena.

V Španiji so bili hudi cikloni in nalive. V provinci Burgos je vihar odkril mnogo hiš. Tako ob sredozemski obali kakor ob obali severnega morja divjajo veliki viharji,

tako da se je potopilo nekaj ladij, druge se se pa poškodovale. Iz Danskega in Švedskega poročajo o snežnih zametih in hudem mrazu ter delnem ustavljanju železniškega prometa.

V severnem Maroku so pa veliki nalive. Vse reke so izstopile, ulice so poplavljenе, železniška proga Tanger—Fez razdrta. V južnem Maroku so se pa pojavile kobilice. Vojaštvo je pripravilo aeroplane s plinskimi bombami, da uničijo mrčes.

Tudi v Italiji so nastopile poplave. V Napolju je voda poplavlila mnoga stanovanja v kleteh. V Umbriji pa je zapadel sneg. V Forliju so našli dva človeka zmrzajena.

Sploh je pa za južnim vremenom in od tajanjem po celi Evropi prišel nov mrzlotni val s severnega tečaja.

Genijalen goljuf.

Te dni so zaprli v Parizu Dimitrija Rubinstein, enega najgenijalnejših goljufov naše dobe.

Dimitrij Rubinstein je bil rojen od judovske rodbine v Harkovu, kjer je bil skrajna skromen bančni uradnik. Čez 10 let je bil v Petrogradu predsednik rusko-francoske banke. Kmalu je postal carjev prijatelj in imel intimne zveze z znanim »svetim« pohotnežem Rasputinom. Postal je državni svetnik in bil carjev bankir. Njegovi nasprotniki so ga med vojno spravili na zatožno klop, ker da je konspiriral s sovražnikom, a se je ta najlokavejši vseh judov sijajno izmazal. Ko je izbruhnila revolucija, jo je že, preden so prišli boljševiki, popihal s polnimi žepi na Dunaj. Tu je osnoval banko Merkur, prišel v upravni svet Komercialne in Eskomptne banke in končno v Kontinentalno banko. Ko je le-ta skrahirala, je bil zaprt, a takoj izpuščen. Mož je bil specijalist za izmazanje pred sodnijo; uspelo mu je vsakokrat dokazati ne samo, da on ni nikogar ogoljufal, ampak nasprotno — da so drugi njega! Samega sebe je naznanil, vedoč, da se mu ne bo moglo nič dokazati, pač pa da bo razprava zanj dobra reklama! Vilo je imel v Hietzingu in je skrajno razkošno živel — jedel je iz zlatega posodja z zlatim priborom. Bil je splošno znan, debeluh, strašno prijazen

in intimen ter se dal vleči, pri čemer pa je vedno plačal račun drugi. O njem in njegovi istotako debeli »Sari« so krožile razne anekdote. Tako n. pr. so zlobni jeziki pripovedovali, da je nekoč gospa Rubinstein, ko se je sprehajala s svojo prijateljico po Pratu, srečala svojega draga soproga z drugo žensko. Prijateljica vzklikne: »Glej, tvoj mož z gospodično X!« — Zena ponosno odgovori: »To je naša metresa!« — No, gospod Rubinstein, je po dunajskem tlaku prenesel svoje delovanje v Berlin, kjer je tudi ustanovil Merkur. Pripadal je vsem strankam, kakor je kazalo — nekaj časa se je izdajal celo za člana bavarske ljudske stranke, ko je ustanovil s nekaterimi gospodi te stranke neko podjetje. Podajal se je vedno v deželo, kjer je padel kurz. Z Avstrije v Nemčijo, iz Nemčije v Francijo! V Nemčiji so ga sicer tudi zaprli, a istotako kmalu osvobodili. L. 1923. je v Parizu dobil v svojo posest večino akcij »Banque Centrale de Commerce«, plačal pa jih je z deloma potvorjenimi. deloma nepooblaščenimi izdanimi akcijami londonske Depozitne banke! Zdej je podjetni mož, ki je gotovo tudi v Jugoslaviji v izvestnih »gospodarskih krogih« dobro znan, v Parizu pod ključem.

Gotovo pa ni izgubil nade, da se tudi v Parizu — izmaže.

Močan potres v Rimu.

Na božično nedeljo so začutili v Rimu močan potresni sunek. Mnogi so v divji paniki zbežali na ulice in se lahko poškodovali. Najhujše je bilo na dirkališču Appio. Ko so namreč ljudje drli s tribun, se je podrli lesena ograja in padla na bežeče, radi česar jih je bilo nekaj ranjenih. Središče potresa, ki je trajal kake štiri minute, je od Rima oddaljeno 20—30 kilometrov, in sicer med Frascatijem in Rocca di Papa. Ker ležita ta dva kraja na pobočju ugaslega vulkana Monte Cavo, domnevajo, da se je začelo v notranjosti ognjenika delovanje. V Rocca di Papa in okolici je

bilo več hiš močno poškodovanih. Ravnotako v Velletri, Frosinone, kjer se je več hiš baje podrla, v Genzano in Nemi, kjer so razvaline tri osebe zasule, pa so jih rešili. Potres je bil šeste stopnje. Ker grede stopnje od 1 do 10, se razvidi, da so bili sunki zelo močni. Tudi v nekem rimskem predmestju sta se dve hiši porušili. Ker je ponekod telefonska zveza pretrgana, poročila še niso točna in popolna. Bolj resno je bil poškodovan bogoslovec Hildebrand Fortuna, katerega je zadela kamenita krogla, ki se je odvalila s stolpa cerkve San Carlino v Rimu. V južni Italiji potresa ni bilo.

Strašen glad na Kitajskem

Iz Santunga poročajo, da gladije, kakor smo že poročali, v tej provinci okoli 4 milijone ljudi. V 37 okrajih se je pospravilo komaj 10 odstotkov posetve riža, v ostalih 30 od 10 do 40 odstotkov. Velik del prebivalstva se živi od drevesne skorje in slame. Vzrok slabotne letine sta bila suša in kobilice. Še več na

je kriva bede državljanska vojna, roparstvo in hudi davki. Na Kitajskem samem ne bodo spravili skupaj podpor za nesrečno prebivalstvo. Inozemstvo pa tudi ne more veliko pomagati, ker je provinca preplavljena roparskih band.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Katastrofa v Marmarskem morju.

Dne 26. decembra sta v Marmarskem morju trčila skupaj parnika »Marmora« in »Sevindja«. Na morju je bila megla. Kapitan »Marmore« je kljub temu hitro vozil. »Sevindja« je majhna ladja, 250 ton, petkrat manjša od »Marmore«. Slednja ladja je zadela v malo »Sevindjo«, potem pa plula naprej, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo, proti Carigradu. Šele na nujne pozive potapljačev se parnika, se je vrnila in rešila okoli 100 oseb, od katerih je 5 na krovu umrlo. Tudi kapitan »Sevindje« zadene krivda, ker je ladjo, ki je plula iz Carigrada v Grčijo, preveč naložil s pasažirji, dasi so rešilne naprave ladje bile nezadostne. Utonilo je okoli 70 oseb, večinoma radi strašne panike, ki je na ladjici nastala.

Behtjerov, znani ruski fiziolog, psihijater in član akademije znanosti, je 27. t. m. v Moskvi umrl. Njegova stroka je bilo raziskovanje možganskih centrov. On je v fiziologiji in psihologiji veliko novega izsledil, po svetovnem nazoru pa je bil materialist in je služil pod sovjeti kot ravnatelj instituta za znanstveno obratovodstvo.

Cosima Wagner, vdova po slavnem glasbeniku Rihardu Wagnerju, je praznovala te dni 90 letnico svojega rojstva.

Ponesrečena letalka? Te dni se je podala gospa Grayson iz Newyorka v Harbour Grace na Neufundlandu s svojim letalom na transoceanski let. Dozdej pa še ni prispela in je radi megle najbrže zgubila v svojima spremljevalcema vred orientacijo. Ako so se spustili na morje, ko gotovo poginili. Dozdej jih še niso našli.

Na zastrupljenju radi alkohola je te božične praznike umrlo v Severni Ameriki na stotine in stotine oseb, ki so si privoščili ponarejeni whisky in metilni alkohol.

Radio

PROGRAMI:

Zagreb 310. Breslau 315.8. Barcelona 344.8. Praga 348.9. Leipzig 365.8. Schenectady 379.5. Stuttgart 379.7. Toulouse 392. Hamburg 394.7. Frankfurt 428.6. Brno 441.2. Rim 450. Paris 458. Oslo 461.5. Langenberg 468.8. Berlin 483.9. Dunaj 517.2. München 535.7. Budapest 555.6. Varšava 1111

Četrtek, 29. decembra 1927.

Zagreb: 19.30 prenos iz Prage. — Breslau: 20.10 iz del Rainer M. Rilke, 21.15 humoristične skladbe. — Barcelona: 22.10 prenos iz opere. — Praga: 19.30 koncert moravskih učiteljev. — Leipzig: 20.15 Odločki iz del Straufov. — Stuttgart: 16.15 pop. koncert, 20.15 opereta. Predavanje o nastanku, razvoju in sedanjem stanju operetne glasbe. Nekaj primerov. — Toulouse: 21.45 koncert. — Rim: 20.40 operetni večer. — Paris: 17. koncert, 22. odlomki iz opere »Parsifal« (Wagner). — Oslo: 21.30 zborovski koncert. — Langenberg: 20.15 Ljubljanske skladbe. — Berlin: 17. koncert. — Dunaj: 16. pop. koncert, 20.05 »Orfej v podzemlju«, opera v dveh dej. (Offenbach). — München: 18.15 koncert na harmoniji, 21.15 orkestralni koncert. — Budapest: 19. prenos iz opere. — Varšava: 20.30 orkestralni koncert.

»In vsa ta piščeta ste sami zvalili?«

»Oh ne, za to imamo kokle!«

Treba je premisliti.

— »No, sedaj pa res več ne vem, ali je rekla žena, naj spijem dva vrčka in pridem ob desetih, ali da jih spijem deset in pridem ob dveh.«

»Popolnoma sama sem na svetu, moj psiček je edini moj prijatelj!«

»Zakaj si pa ne kupite potem še enega psička?«

— »Ta avtomobil je izvrsten. Tekom pol ure ste z njim že v Italiji.«

— Kaj hočem jaz z avtomobilom tam početi, ko pa ne znam italijanski!

V lokalu,
v katerem ni „Slovenca“, tudi
ni mesta za našega človeka.

Zahtevajte „Slovenca“ povsod.

Matematično znanje starih Egiptčanov. V Eremitaži v Petrogradu so našli staroegiptovski papirus, katerega sta odgonetala Turajev in Struve. Iz papirisa je posneti, da so Egiptčani že 1800 let pred Kristusom rešili problem površine kroga in kroglje, dočim se je dozdej mislilo, da je to storil šele Arhimed v 3. stoletju pred Kristusom.

Kitajski morski roparji so napadli v bližini Ičanga francoski parnik »Schuheng«, ga popolnoma izropali in več pasažirjev umorili.

Romar.

O božiču išče človek domov in spotoma vzraste pred njim dogodek, ki je bil neznan, in popotnik se čudi, kako je mogel mimo njega in pozabiti nanj, ko se mu je razodel to sveto noč velik in svetel in objel vsega.

Takega dogodka sem se spomnil.

— Doma so bila odprta vrata in vstopil sem kakor včasih, a nihče me ni pozdravil. Na ognjišču ni bilo ognja, le ogorka in pepel sem videl in se čudil in šel v izbo. Tudi izba je bila prazna, le svetniki in svetnice so me gledali v dolgi vrsti s sten; nemi so bili in kakor začuden. Sesedel sem se za mizo in neznansko težko mi je bilo.

Cakal sem in ihtel v dlani.

Nič nisem videl, da bi se odprla vrata, tudi zaškrpala niso, pa se me je rahlo in ljubeče dotaknilo in dvignil sem glavo. Tik ob meni je stala mati, pripravljen na pot. Oči so ji bile rosne in milo mi je dejala, kakor bi vzela besedo iz neznanske žalosti.

»Pojdiva, sin!«

»Kam, mati?« sem vprašal.

»Na Sveto goro,« je rekla. »Dolgo si čakal.«

Vzveselil sem se in nič nisem bil radoveden, kaj in kako. Vedel sem samo, da me je v hudi bolezni zaobljubila in da nisva še šla...

Vstal sem in ko je mati zaprla še hišo, sva stopila na cesto in šla in šla. Nikdar nisem tako hitro in čudno hodil. Poznal sem kraje in jih nisem poznal, koder sva hodila. Vedno več romarjev sva dohitevala in molitev in pesem, ki sem jo slišal, je bila žalostna. Predno sem se dobro zavedel, da sva pustila množico za seboj, sva stala ob zadnjih stopnicah pod Sveto goro. Mati je pokleknila in pokleknil sem tudi jaz in kleče sva se vzpenjala do cerkve. Ko sva bila na zadnji stopnici, se je oglašil veliki zvon, mogočno in veličastno, kot da je spregovoril sam nebeški Oče. Vstala sva in vstopila v Marijin hram, ki je bil napolnjen od glavnega oltarja pa do vrat.

»Odkod toliko romarjev?« sem vprašal mater, ker neznansko majhnega sem se začutil v množici in sem bil prepričan, da mati ve, kod so.

Res, mati je vedela.

»Iz naše zemlje so, iz vseh krajev, saj si jih videl.«

»Pa so prišli pred nami? Kdaj so nas prehiteli?«

Mati je molčala, kakor bi me preslišala.

Nič ne vem, kako sva prišla skozi množico, ki je klečala in bila tiho tiho, zamaknjena v glavni oltar, kjer je v zlatem okviru pe-

stovala nebeška Mati Jezusčka ob sv. Joahimu in Janezu Krstniku.

Pokleknila sva. Zastrmel sem v Marijo in sredi prvega očenaša sem se spomnil zgodbe o Urški Ferligojki in že sem jo videl, kako pase vrh Skalnice svojo čredo, kako se vzame z neba zlat oblak in se prikaže v njem Marija. Urška zavzeta gleda vanjo in ko da slišim se mi je zdelo: »Reci ljudstvu, da naj mi zida tukaj hišo in me milosti prosit!« Čudno veselje me je prevzelo ob naši besedi, ki jo je spregovorila Mati Marija v srcu naše goriške zemlje.

»Naša beseda je posvečena!« me je presinilo.

Tedaj je s prižnice prišel glas, ki je v Kristusu in Njegovi Materi pozdravil romarje. Ozrl sem se in videl gospoda, ki mi je bil čudno znan, a ne bi mogel reči, ali je bil Stanič ali Rutar ali Červ, ali Gregorčič ali Mahnič ali Krek. S sklonjeno glavo ga je poslušala množica, da nisem mogel ne enemu pogledati v obraz in ga prepoznati...

Gospod je govoril in govoril: tolažil nas je z besedo, ki je bila kakor balzam.

»Kakor pelikan, ki je upodobljen na kamenu v oltarju, sem med vami in zajemam iz vere, upanja in ljubezni, ki je v meni po Njej in vam dajem to troje...«

O slovenski zemlji je govoril in o Mariji, ki jo ljubi in ji bo priprošnjica in zaščitnica in bo sprosila mir vsem, ki ne morejo mirno počivati, odkar je prišlo v deželo hudo... Mir njim in njihovim otrokom, ki prihajajo na Goro...

Kakor jok je šlo po cerkvi in ob moji strani je tudi moja mati jokala.

Gospod na prižnici je utihnil in nisem ga več videl. Mati mi je dala roko in kakor bi se trgala iz cerkve, je šla težko. Tudi drugim, sem videl, je bilo tako kot njej.

Tako romamo in prosimo milosti. Od leta do leta nas je več. Prosili bomo in prosili, dokler se ne izpolni želja živih in — nas vseh. Zaobljubila sem te in te vzela s seboj, da boš videl in poveš, da si bil na Sveti gori...

Dahnila mi je mati te besede in mi stisnila roko sredi množice, ki se je zbrala pred cerkvijo in gledala, kot da išče smeri v Gore in Brda, v Vipavsko dolino in še na Kras in proti Trstu. Preden sem se zavedel, se mi je mati izgubila in tudi množice ni bilo več...

Tesno mi je postalo in hitel sem nizdol in ob zadnji kapelici nad Prevalom sem se ozrl in sem videl svetlo zvezdo nad cerkvijo, kot bi svetila nad Betlehemom... Nikdar še nisem videl enake in sem hitel, da bi koga srečal in mu povedal. Tedaj je zažvižgal čez solkanski most vlak, jaz pa sem se spotaknil in padel in vsa pokrajina je izginila...

Na ta dogodek iz sanj sem bil pozabil in sveta noč mi ga je vzbudila in mi je ljubši mimo vseh, ker v njem je oživila mati, ki je po smrti izpolnila zaobljubo, in še, ker je v njem bridkost naše zemlje in ker verujem v zvezdo nad Sveto goro, ki je kazala in kaže pot tisočim in tisočim.

Pastirji, ki čujejo, jo vidijo. Iz gora jo vidijo in iz Brd in od Vipave in s Krasa in še od morja...

Herodu ni dano, da bi jo videl in doumel, ker je zvezda miru in ljubezni.

ZVITKE

(role) za računske stroje, ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov, ima vedno in v vsaki količini v zalogi

LUD. BARAGA, LJUBLJANA,

Selenburgova ulica 6/I
Telefon št. 2980

Sir H. Rider Haggard:

22

Kleopatra, egiptovska kraljica.

Tedaj je glas iznenada zaklical strašno besedo, nato so se pare razletele in stopile in s svojimi očmi sem gledal ono glorio, ki mi moj duh že ob sami misli nanjo omedlevala. Ampak kar sem videl, ni dovoljeno, da bi povedal. Dasi mi je bilo ukazano pisati, kar sem pisal o tej stvari, morebiti da ostane zabeleženo — glede tega pa, kar sem videl, sem bil bil posvarjen, da, celo sedaj, po tolikih letih, da ne smem pisati o tem. Videl sem, in kar sem videl, si domišljaja ne more domišljati. So namreč glorio in so postave, ki si jih človeška domišljaja ne more misliti. Videl sem — nato pa je moj duh ob odmevu tiste besede in ob spominu na tisti prizor, ki se mi je utisnil za vedno v moje srce, oslabil in zgrudil sem se pred glorio na tla.

Ko pa sem padel, se mi je dozdevalo, kakor da se je velika dvorana razletela in zrušila v plamene okoli mene. Potegnil je močan veter in slišal se je glas kakor glas svetov, hitečih po poplavi časov — in izgubil sem zavest!

Sedmo poglavje.

Harmakis se zopet zaveda. — Obred njegovega kronanja kot faraona Gorenje in Dolenje dežele. — Daritev faraonu.

Čez nekaj časa sem se zopet zavedel. Zleknen sem ležal na kamenitih tleh Izidinega svetišča, ki se nahaja v Abutisu. Poleg mene je stal stari duhoven skrivnostij in v roki je držal svetilko. Sklanjal se je preko mene in mi resnobno zrl v obraz.

»Dan je — dan tvojega prerojenja in ti si ga doživel, Harmakis!« je izpregovoril naposled. »Jaz hvalim bogove. Vstani, kraljevski Harmakis — ne, ničesar mi ne pravi, kaj se ti je bilo prigodilo. Vstani, ljubljenec svete matere. Pridi, ti, ki si šel skozi ogenj in doznal, kaj je zadaj za temo — pridi, prerojenik!« Vstal sem in slabotnih korakov odšel z njim; in ko sem prišel poln misli in začudenja iz temine svetišča, sem zopet enkrat užival čisto svetlobo jutra.

Nato sem se podal v svojo izbo in zaspal; nobene sanje me niso mučile. Ampak potem me tudi noben človek, niti moj oče ni vprašal, kaj sem videl v tisti strašni noči in na kakšen način sem bil stopil v zvezo z boginjo in z njo govoril.

Po teh, pravkar opisanih doživljajih sem prosil, da mi podelijo prostor za časčenje matere Izide in za nadaljnje proučevanje zunanjih oblik onih skrivnosti, do katerih sem sedaj imel ključ. Povrh tega so me podučevali v političnih zadevah; obiskovali so me namreč skrivaj mnogi velikaši naših pristašev iz vseh krajev Egipta in mi mnogo pripovedovali o sovraštvu ljudstva zoper kraljico Kleopatru in o raznih drugih rečeh. Naposled je prišla ura — bilo je tri mesece in deset dni izza one noči, ko sem za kratek čas zapustil meso in se vendar živeč naše življenje sestal z Izido — v kateri so sklenili, da me s primernimi in običajnimi obredi, vendar docela tajno pokličejo na prestol Gorenje in Dolenje dežele. Tako se je zgodilo, ko se je približal svečani čas, da so se v Abutisu sešli velikaši domoljubne egiptovske stranke iz vsakega okraja in iz vsakega mesta svojega okraja; bilo jih je sedemindeset. Prišli so preoblečeni na vse načine; nekateri kot duhovni, drugi kot romarji, tretji zopet kot berači. Med njimi je bil stric Sepa, ki je imel mnogo truda, da ga ni izdal njegov močni glas, dasi je bil oblečen kot potujoč zdravnik. Jaz sam sem ga spoznal po njegovem glasu, ko sem nameril nanj, ko sem se zatopil v misli izprehajal ob bregu kanala, dasi se je bilo že zmrčilo in mu je veliki plašč z ovratnikom, katerega si je bil po običaju zdravnikov ogrnil čez glavo, precej zakrival obraz.

»Zlomek naj te!« je zaklical, ko sem ga pozdravil z njegovim imenom. »Ali res ni mogoče, da bi bil človek eno samo uro sam zase? Da bi bil ti samo vedel, koliko truda sem imel, da sem se naučil igrati to vlogo — sedaj pa celo v temi uganeš, kdo sem!«

Nato pa mi je pravil, govoreč še vedno na ves glas, kako je bil peš potoval do sem, da bi tem lažje ušel vohunom in ogleduhom, ki se vozijo po reki gor in dol. Dejal pa je, da se vrne po vodi ali pa se drugače preobleče; ker se je bil namreč preoblekel kot

zdravnik, je moral tudi igrati vlogo zdravnika, dasi je zdravilno umetnost le malo poznal; iz tega vzroka je bil v velikem strahu, ker je bilo med Abutisom in Anujem sedaj mnogo takih, ki so bili trpeli zavoljo tega.* Vendar se je na vse grlo zasmel in me objel, popolnoma pozabivši na vlogo, ki jo je igral. Bil je namreč prevelik poštenjak v svojem srcu, da bi bil glumač in se kazal drugačnega kot je bil v resnici, ter je bil hotel vrniti se v Abutis držeč mene za roko, da ga jaz ne bi oštel zavoljo take nepremišljene nespametnosti.

Naposled so bili vsi zbrani.

Bila je noč in vrata templja so bila zaprta. V templju ni bilo nikogar razen došlih sedemindeset veljakov; poleg njih so bili še moj oče, veliki duhoven Amenemhet, oni postarni duhoven, ki me je bil peljal v Izidino svetišče, stara Atua, ki me je z ozirrom na starodavni običaj imela pripraviti za maziljenje, in kakih pet drugih duhovnov, ki so bili zaprišeženi in jih je vezala prisega, kakršne nikdo ne more prelomiti. Zbrali so se v drugi dvorani velikega templja, jaz pa sem sam ostal, oblečen v belo oblačilo, v hodniku, kjer se nahajajo imena šestindeset nekdanih kraljev, ki so vladali pred božanskim Setom. Tam sem počival v temi, dokler ni prišel moj oče Amenemhet s svetilko v roki, ki se je globoko priklonil pred menoj in me odpeljal za roko držeč v veliko dvorano. Med mogočnimi stebri so tu pa tam gorele luči, ki so nejasno razsvetljevale obtesane podobe na stenah in nejasno razlivala svojo svetlobo po zbranih velikaših, duhovnih in knezih, ki so sedeli na izrezljanih stolicah in molče čakali na moj prihod. Pred njimi je bil postavljen prestol, ki je bil obrnjen proč od sedmero svetišča, in okrog njega so stali duhovni, držeč svete podobe in prapore. Ko sem stopil v medlo razsvetljeni sveti prostor, so dostojanstveniki vstali in se priklonili pred menoj, ne da bi izpregovorili besedico. Oče me je peljal do stopnic pred prestolom in mi z zamolklim glasom rekel, da naj obstojim pred njim.

* V starem Egiptu je bil nevesel ali zanikarn zdravnik podvržen jako hudim kaznim.

LJUDSKA KNJIZNICA iz slovenskega jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 23. zvezek. A. Sheehan, Nodlag. Povest trskega dekleta. 24. zvezek: 24. zvezek: A. Marby, Hanka. Ljubljano-škofljanska povest. 22. Din. vez 30. Din. — 25. zvezek: Haggard, H. H. cesarja Montezuma. Din 30. vez Din 42. — Storček in njegovo burlesko življenje. 14. Din. 14. Din. vez 22. Din. — 27. zvezek: Pregelj, Oton. Solina. Din 24. vez Din 82.

Milijoni vporabljajo »VARTA« akumulatorje!

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

VPOKOJENEC
srednj. let, poročen, brez otrok, želi službo kot VRATAR ali kaj sličnega. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

OSKRBNIK

absolvent kmetijske in zadrugne šole ter večletno prakso s prav dobrimi sprječevali, praktično izvežban v vseh panogah kmetijstva, išče primerne službe. Nastopi takoj. — Naslov v upravi »Slov.« pod: »Oskrbnik«.

Kmečki hlapec

vajen vsega kmečkega dela, išče mesta. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 10325.

Nadmlinar

z mnogoletno prakso, razume vse postopke moderne mlinarije, tehnično in teoretiško popolnoma izobražen, želi premeniti mesto. — Cenj. ponudbe na Slavko Peternel, nadmlinar, Ada — Bačka.

Kletar

absolvent vinarške šole, z večletno prakso, tren, pošten in zanesljiv, išče primerne službe v veletrgovini z vinom ali na kakem večjem vinogradnem posestvu. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Trezen št. 10364«.

Proste službe

Prodajalka

pridna in spretna, se sprejme v papirni trgovini IV. BONAC. 10339

Vajenca

ki ima veselje do mizar. obrti, takoj sprejem. — Ant. KOS, stavb. in poštveno mizarstvo, Klanec pri Kranju. 10363

V najem

GLASOVIR

se odda za dnevne vaje. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10368.

Pisarna

se odda za souporabo; sprejem tudi pisarška dela na dom. — Naslov v upravi pod št. 10367.

SOBE za pisarne

ali slično, oddam. — Majstrova 14. 10232

Pouk

Knjigovodstvo!

Vsak praktičen trgovec bo zavrget svoj dosedanj in okoreli sistem knjigovodstva, čim se bo uveloril o prikladnosti knjigovodstva »Organizator«. — »Organizator«, Ljubljana VII., Kamniška 20.

»Organizator« - Knjigovodstvo!

do 70 % prihranka na času — dnevna bilanca. Terminalske kartoteke. — Strokovno zamišljene kartoteke za vse vrste obratov. — »ORGANIZATOR«, Ljublj. VII., Kamniška 20.

Posestva

Posestvo

na Gorenjskem, zraven 6 oravov gozda, ki je dobro zaraščen, 15 min. od postaje, poceni prodam event. tudi samo gozd. — Naslov v upravi št. 10305.

Kdo kupi?

Vino čez ulico

črno liter po 10 Din, belo po 11 Din — priporočila vinska klet na Sv. Petra cesti št. 43 — Ljubljana.

VSAK PETEK

namočena polenovka

pri »BOBENČKU«, Sv. Petra cesta 15. Toči se prvovrstni beli in rudič Biželjec ter dolenski črnina 9763

Ridova moka Din 5-

Koruzni zdrob „3:50“

Prvovrstni izdelki od 25 kg naprej pošilja

PAVEL SEDEJ, Javornik

umetni mlin. — Gorenjsko.

Dobro ohranjena lahka

kočija za 1500 Din. — Istotam GLASOVIR in PLINOVA PEČ poceni naprodaj. — Poizve se pri T. MENCINGER, Sv. Petra cesta št. 43.

Naša obrt

Motvoz (špaga) naj-

cenejše direktno v tovarni. Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje. 10245

Debele

luskinaste otrobe

kupite naložene pri trvdki A. VOLK, Ljubljana Raljeva cesta 21.

Agilni

ribniški krošnjariji

doma dobro stoječi posestniki, ki krošnjarijo po Nemški Avstriji v okolici Leibnitz, Villach, Zellweg, Mauterndorf, Bad Gastein, Bischofshofen, Bad Aussee, Seibitz, Lienz, ter v naši državi po Hrvaškem ter Banatu, imajo lahko postranski zaslužek s prodajo v vsaki hiši potrebnega lesnega izdelka, katerega ni treba s seboj nositi. — Ponudbe pod: »Postranski zaslužek« št. 10228 na upravo »Slovenca«.

NAJBOLJŠI

PREMOG

Cebin Wolfova 1/2

Sveže najfinejše, norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piecoli-ja v Ljubljani se priporoča. Nledim. slabotnim osebam

Slavsko poljetje

ACCETTO & drugovi

dratba z o. z. Maribor, Korosčeva ul.

Družba »Ilirija«

Premog - drva

- koks - oglje.

Dunajska cesta 46, poleg Iv Zakotnika Tel 2820

Poizvedbe

Zgubil se je

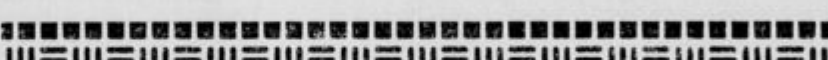
PSICEK, črn angl. setar »Črt«. Kdor bi kaj vedel, kje se nahaja, naj sporoči proti nagradi na naslov: BOGDAN ŽILIC, trgovec - Ljubljana, Dunajska cesta 11. 10361

KLIŠARNA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE V LJUBLJANI

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE • ENOBARVNE IN VEČBARVNE AUTOTIPIJE • KOMBINIRANE KLIŠEJE ZA NAVADEN IN NAJFIN. PAPIR KLIŠEJE PO SLIKAH, PERORISIH IN RISBAH, ROKOPISIH, FOTOGRAFIJAH ZA RAZGLEDNICE, REKLAMNE SLIKE

Kupujemo staro lito železo

v vsaki množini. Ponudbe z navedbo najnižje cene na STROJNE TOVARNE IN LIVARNE, D. D. — LJUBLJANA.

V globoki boleti naznanjamo, da je naša predobra mama, teta, tašča in stara mama, gospa

Ivana Lederhas

vdova po gimn. profesorju in hišna posestnica

danes dne 28. decembra, po prejemu svetih zakramentov za umirajoče, vdano v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v soboto dne 31. decembra ob 2 popoldne iz hiše žalosti, sv. Petra cesta št. 14, na pokopališče pri Sv. Križu.

Blago rajnico priporočamo v pobožen spomin. Ljubljana, dne 28. decembra 1927.

Globoko žalujoči rodbini: LEDERHAS - Dr. LOGAR.

V globoki žalosti naznanjamo, da je v torek dne 27. decembra t. l. ob 4. uri zjutraj za večno zaspala po kratki mučni bolezni ljubljena soproga in zlata mamica

Avgusta Kos

nadužiteljova soproga.

Pogreb bo v četrtek 29. decembra ob 10 dopoldne od hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. Božen v Slov. gor., dne 27. decembra 1927

ŠTEFAN KOS, soprog.
BERTA KOS, učiteljica, ŠTEFAN KOS, poročnik, otroka.

Zahvala. Vsem blagim srcem, ki so spremlili našega predragega očeta, oziroma brata, gospoda

JOSIPA RAKUN

trgovec v Zagrebu

na njegovi zadnji poti iz rojstne hiše v Režici k večnemu počitku, vsem, ki so osebno in v duhu izkazali ljubezen do dragega nam rajnega, posebno še častiti duhovščini, gosp. župniku za prelepe nagrobne besede, pevcem za ganljive žalostinke, vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč in ki so nam inače izkazali sočutje, priskrba hvala.

Celje, dne 27. decembra 1927.

Micička Rakun, hči. — Apolonija in Marija Rakun, sestre. — Dr. Alojzij Rakun, Franc Rakun, kaplan — brata.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

Radio. Osnovni pojmi o radiotehniki s 214 slikami k besedilu. Spisal prof. Leop. Andrée. Broš. Din 60, vez. Din 76.
Praktična perspektiva. Spisal inž. arh. Rado Kreger. Cena 43 Din.
Parni stroj in parna turbina. Knjiga za strojnike in obratovodje. — Spisal inž. Gvidon Gulič. Vez 80 Din.
Parni kotel. Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov in delovodjem. Spisal inž. Gvidon Gulič. Vez. 30 Din.
Ojačen beton. Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. Spisal inž. Jaroslav Foerster. Cena 12 Din.

Za Novo leto

ima

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 7

v svoji veliki zalogi različnega manufakturnega blaga najprimernejša darila.

RAZPRODAJAH

se dobi vsakokvrsno manufakturno blago samo pri IRPIN, MARIBOR, Glavni trg št. 17.

Pokrepčan s tolažili sv. vere je bogu vdano za vedno zaspal naš srčno ljubljani mož, zlati oče, brat in tast, gospod

Andrej Čuk

hišni posestnik v Postojni.

Pogreb našega skrbnega in nepozabnega očeta bo 30. decembra v Postojni. Sv. maše zadušnice se bodo brale v Postojni in v Ljubljani.

Postojna - Ljubljana, 28. dec. 1927.

Globoko žalujoči rodbini: ČUK - KIKELJ.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočni poklical našega dobrega očeta

Antona Ravnikar

posestnika in čevljar. mojstra

v 54 letu starosti, previdnega s tolažili sv. vere, k Sebi v boljše življenje.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek dne 30. decembra ob 9. uri k sv. Marjeti.

Radomlje, dne 28. decembra 1927.

Franc, Anton, Janez, Ciril, Mici, Angela, žalujoči sinovi in hčere.

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega dragega ata, gospoda

Florijan Vivoda

se vsem najtopleje zahvaljujemo. Pred vsem smo dolžni izreči našo najpriskrbnejšo zahvalo cenj. rodbini Labernikovi, osobito gospe, ki nam je v težkih dneh bolezni in smrti stala s svojim zlatim srcem vedno ob strani. Nadalje se zahvaljujemo prečastiti duhovščini iz Rakovnika in Rudnika, vsem darovalcem krasnih vencev, gospodom pevcem za ginljivo petje in vsem onim, ki so spremlili od blizu in daleč našega ljubelega ata na njegovi zadnji poti.

Ljubljana—Rudnik, 28. dec. 1927.

Žalujoči ostali.

Prvovrstno delo, Zmerne cene, To je naše geslo!

KNJIGOVEZNICA K. T. D. čitalnica in ivornica poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II

Nič ne pomaga! Moji gramofoni so najboljši, kvaliteta odločuje!

Krasni kovčegasli aparati z lepim polnodonečim glasom.

Pravi umotvori so salonski namizni in stoječi aparati.

Za gg. restavraterje in posestnike kina posebne vrste orjaške gramofone z ali brez vmeta denarja.

Velika zaloga prvovrstnih umetniških gramofonskih plošč. Samo kva itetno blago.

A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 5

Tovarniška zaloga in zastopstvo „HIS MASTER'S VOICE“ „ODEON“ „POLYDOR“ „COLUMBIA“ „HOMOKORD“